

המבחר

גליון 88 | שנה ג' | פרשת מקץ | כ"ט כסלו תשפ"ו

זמני שבת

עיר	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	16:03	17:19
בני ברק	16:18	17:20
מודיעין עילית	16:09	17:19
אשדוד	19:17	17:21
צפת	16:05	17:15

שבת מי רד' אלי תשפ"ו התכנסות מרגנן גדולי ישראל שליט"א

שיחה מיוחדת במחיצת הגאון
רבי עופר שמאי היימן שליט"א
חבר בד"ץ "משמרת חומותינו"

בשמירה על
פך השמן הטהור

ההכרזה האדירה - בדרך המסורה ללא שינוי

מי רד' ארי

קהילות הקודש שמסרו נפשם על קדושת ה'
משך נעם וראותך לעם מבקשי רצונך

פרטים בעמודים 20-21

דבריו חיים וקיימים

שמאפיל והדר מאיר, והכא בהיפוך, הישועה כיום הזה שמאיר והדר מאפיל.

כי הבינו שאין ישועה זו לנצח כל זמן שאין מלכות בית דוד מושלת, על כן נתעוררו חשמונאים והחזיקו מעוז תורה ועשו גדרים וסייגים הרבה וגזרו גזרות בתורה, ואלמלא הם ח"ו תפוג תורה בגלות האחרון הזה, ורמז לזה רמב"ן בפסוק (בראשית מ"ט י') לא יסור שבט מיהודה ע"ש. והיינו 'וטיהרו את מקדשך', פירוש את ישראל טיהרו מכל סיג ופסולת היה בהם לפי שעה אחר גלות יון. ועוד 'הדליקו נרות בחצרות קדשך', פירוש הסייגים והגדרים שבנו סביבות גוף התורה הנקרא דביר קדשך, אותו מקום הגדר קרא 'חצרות קדשך', החצר שסביב הדביר, שם הדליקו נרות, על דרך משל האירו עינינו והגיהו חשכינו.

בזמן שהאירו את הישועה הקדושה, בתקנת נר החנוכה שמרומם את האדם לדורות, וכוח התורה והשראת השכינה לדורות עולם, העמידו את הגדרים והסייגים שישמרו את הישועה הזו, שלא תפוג התורה בגלות האחרון.

הם עמדו על המשמר לדורות עולם בכדי להאיר את דרך הגלות, לבל תפוג התורה מעמנו.

וכך זוכים לראות במהלך הדורות את גדולי ומאורי ישראל אשר שתלן הקב"ה בכל דור לגדור גדר ולעמוד בפרץ, בכדי לשמור את דרך עץ החיים, דרך התורה.

בזה זוכים אנו להתאגד יחדיו בהסברה נחושה ועמידה עיקשת על משמר עולם התורה והיהדות, בדרך המסורה כאשר הורה זקן רבינו הגדול מרן הגר"ש אויערבאך זיע"א והחרה החזיק אחריו רבינו הגדול מרן הגר"א הכהן דויטש זיע"א לגדור את גדר שמירת כרם ד' צבקות, ולהורות את דרכי המלחמה והעמידה על המשמר בדורנו, נעלה נא את זכרו הטהור החקוק על לוח ליבנו בעת התכנסויות הענק שנסודו בהוראתו והדרכתו ובכך נכריז כי יש המשך למורשתו הטהורה, אבינו הזקן איננו עמנו אך דרכו והוראותיו בקודש למול עינינו ודבריו חיים וקיימים.

כח לאדם להאמין בעצמו, ע"ז בא הנר חנוכה, "להאיר מתוך חשיכה". להיות "בני בינה", איש תבונות, לדלות מים עמוקים עצה בלב איש. וכבר נתבאר כי ענין הנר חנוכה בא לתקן את הפגם של 'ותקע כף ירך יעקב', ששרו של עשיו נגע בדורו של שמד, ולא מצא שם את האמת ליעקב, ובא בזה לערער על הכהונה והבכורה שזה בזה יעקב לדורות עולם כנחלה שאין לה הפסק, ומתתיהו ובניו הכהנים הקדושים חשפו את הנקודה הפנימית שבנפשות ישראל, והאמת ליעקב החל להיות על ידם בוקעת ועולה עד לרקיע, עד שזכו שנשפע שמן משחת קודש מן השמים למנורה הטהורה להיות משחתם להם לדורותם. וכשם שזה בכללות האומה, כך זה בכל יחיד ויחיד, שהנר חנוכה בא לגלות לאדם את הפנימיות שבקרבו, את האור שבנשמה, לדלות מים עמוקים, להתרומם ולהתקרב לעבודתו.

והנה שני העניינים הללו מרומזים בפסוק 'נפשנו חיתכה לד' דהיינו - תשוקת הנפש, 'עזרנו ומגיננו הוא' - להגן מן המפריעים, 'כי בו ישמח ליבנו' - תשוקת הנפש כנ"ל, 'כי בשם קדשו בטחנו' - דהיינו הבטחון והמחסה נגד המעכבים. וזה ענין המזוזה והנר חנוכה כאמור.

זהו כוח נר החנוכה להאיר בנפשות ישראל להשראת השכינה בישראל, בכל אחד ואחד, ובזה יש המשכיות להדלקת המנורה שעניינה הוא עדות לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל כידוע.

אך בכך מוצאים אנו מרגלית יקרה בדברי מרנא החת"ס בדרשותיו (דרוש כ') וז"ל: 'ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופורקן כהיום הזה'. נ"ל שהוא היפוך ממה שאמרו (סנהדרין קי'): בפסוק (דברים כ"ט י"ז) וישליכם אל ארץ אחרת כהיום הזה, שההשלכה אינה לעולם אלא כיום הזה

בשבת זו מתכנסים בני הקהילות בארץ הקודש יחד עם בחורי ישראל בני העליה לכינוסים המסורתיים כינוסי 'מי לד' אלי, כתקנתו והוראתו בקודש של אותו צדיק רבינו הגדול גאון ישראל מרן ראש הישיבה הגר"א דויטש זללה"ה.

כינוסים אלו הממשיכים את ההכרזה ההיסטורית 'מי לד' אלי' המהדהדת בחללו של עולם מדור לדור, ומקיימים את ההסברה הנחושה והעמידה העיקשת על גורל עולם התורה והיהדות.

לקראת שבת מרוממת זו שומא עלינו להתבונן ולהפיק את הלקחים מימי החנוכה המקודשים.

בספר פתחי אברהם - חנוכה, למרן הגאון רבי אברהם דב אויערבאך זצוק"ל האיר דבר מופלא, בזה"ק דרש את הפסוק 'לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים' אל תקרי שנים אלא שניים, מזוזה ונר חנוכה, (ומרן הגר"א ד' מציין בסוגריים שזה המקום היחיד בזה"ק שמוזכר בו חנוכה...). ומקשה מה ענין שניים ומה חסר לאחד שמשלימו השני.

וביאר בלשונו הזהב ביסוד נפלא, דהנה בכל ענייני עבודת ד' זקוקים לשני דברים, א. עצם הרצון הפנימי והתשוקה להתקרב אל ד' ולעבדו, ב. שמירה מהמפריעים והמניעות וההתגברות על היצר שעומד כנגדו.

ומזוזה היא שמירה ששומר על הבית שלא יבוא מזיקין לתוכו, וכלשון הרמב"ם (הל' מזוזה פ"ו ה"ג) "וכל זמן שיכנס ויצא יפגע ביחוד ד' וכו' ויזכור אהבתו וכו' וידע שאין דבר העומד לעולם וכו', אלא ידיעת צור העולם, ומיד הוא חוזר לדעתו והולך בדרכי מישרים" והיינו שבצאת האדם מן הבית לחוץ, יכול להדבק בו דמיונות שיש דברים קיימים בגשמיות ועלול להמשך אחריהם ולכן צריך שמירה.

ולכן מזוזה מימין כלפי העומד בחוץ, וה'ימין ד' רוממה' של המזוזה 'עושה חיל' לגרש כל מה שבחוץ שלא ידבק באדם, 'ומעוררו משגיותיו בהבלי הזמן' (רמב"ם שם). אבל הכוח הפנימי העצמי השואף לרוחני מאין יונק, מי מגלה אור הגנוז שבנשמה, ונותן

מו"ל: מד תקשורת | עורך: יחיאל גוטליב
עריכה לשונית: י. פלסנר השבחת טקסט
טל' המערכת: 02-3132154

שלוחה 1 - מחלקת פרסום | מייל: APS023132154@gmail.com
שלוחה 2 - מחלקת תוכן | מייל: AT023132154@gmail.com
שלוחה 3 - וועדה רוחנית | מייל: AVR023132154@gmail.com

© כל הזכויות שמורות • בהוראת מרן עמוד ההוראה שליט"א: המגזין טעון גניזה

המבחר

מגזין איכות של שעת קורת רוח בהווה תורתית מבט מובחר על סדר יומה של היהדות הנאמנה כותרות נבחרות בהשקפת התורה להתענג בתענוגים באספקלריה מובחרת לבחור בתורה, להתחבר לעולמה

3 ימים נותרו!

מבצע חנוכה

מצטרפים עד זאת חנוכה
לאחת מתוכניות הגמ"ח,
מנצלים את ההזדמנות
לחתן את כל הילדים
באושר ובכבוד **וזוכים!**

8 זוכים
בהנחה
קבועה של 50%

מההפקדה החודשית
במהלך כל התקופה
למצטרפים עד זאת חנוכה

חינוך להידור מצוה

כתב הרמ"א (סו"ס תרע"ה) דלדידן דכל אחד מבני הבית מדליק קטן שהגיע לחינוך ג"כ צריך להדליק. ובביה"ל שם הביא דבמאירי ובשלט"ג כתבו דאין חינוך על הידור ורק הגדולים מדליקין. ויש מקום לומר שדבר זה תלוי באופן הנהגת המהדרין שכידוע ברמב"ם כתב שבעה"ב מדליק כנגד כל אחד ואחד מבני הבית וברמ"א כתב שכל אחד מבני הבית מדליק בעצמו, ומעתה י"ל שדברי המאירי והשלט"ג נאמרו לפי דעת הרמב"ם שבעה"ב הוא המדליק כנגד בני הבית, ובזה הוא שכתבו שמדליק רק כנגד הגדולים, שאין בזה 'חינוך' אם ידליק כנגד הקטנים שהרי אין הקטן עושה מעשה מצוה. אבל לדידן שאנו נוהגין כהרמ"א שבני הבית הם המדליקים י"ל דמודו דאיכא חינוך גם להידור מצוה.

הודאה על המלחמות

בנוסח על הניסים, על הניסים ועל הפורקן כו' ועל המלחמות. וכבר עמדו בזה מאי ההודאה על המלחמות, ובשלמא על הנצחון מודים אבל המלחמות מוטב שלא היו. ואפשר לומר בזה דהנה בכל דור ודור עומדים עלינו לכולותינו ולעקור מאתנו קדושת התורה והמצוות ח"ו, אבל שני צורות יש בזה, יש שהגויים באים עלינו בגזירות ויסורים אם לא נשמע בקולם לעבור על דת ח"ו, ויש שבאים עלינו בפיתויים ובהבטחות שייטבו לנו אם נשמע להם, ובזה ביאר רבינו הנצי"ב (בפירושו על הלל) מה דכתיב (בתהלים קי"ח, י"ב) סבוני כדבורים דועכו כאש קוצים, דזה קאי על ב' האופנים הנ"ל שיש שמפתים אותנו במתיקות לשונם ויש שקמים עלינו כאש קוצים.

והנה כשבאים עלינו בפיתויים יש סכנה גדולה שמא ח"ו יהיו שלא יעמדו בפיתויים ויסכימו להחליף ח"ו תורת ה' בבורות נשברים, משא"כ כשבאים בגזירות ויסורים יותר ניכר רשעים ופחות יש לחשוש שיכנעו להם. והדברים ידועים גם מהנסיון. ומה נמרצו בזה דברי רבינו הנצי"ב בפירושו רנה של תורה (שיר השירים ב', ט"ו) וז"ל דיש שני אופנים מחטיאים, האחד עפ"י גזירה משרים הגדולים, והשניה עפ"י התערבות עם אנשים

קטני הערך, והמחטיאים עפ"י גזירה אינם מצליחים ע"פ רוב במעשיהם, דישראל עם קשה עורף ועומדים על אמונתם ודתם נגד צורריהם, משא"כ שועלים קטנים המחטיאים בהתערבות, המה ע"פ רוב מצליחים ולקחים לב קלי הדעת שבישראל וכו', ע"כ. ומעתה יש לומר דזהו ההודאה על המלחמות, שמודים להקב"ה גם על עצם המלחמה שע"י שבאו עלינו במלחמות התחדד יותר המרחק בינינו ונתרחקנו ממעשיהם.

ועל המלחמות

הרמב"ם בסוף ספר אהבה, בסדר התפילות, כתב וז"ל בפורים מברך כו' על הניסים ועל הגבורות ועל התשועות שעשית עמנו ועם אבותינו בימים ההם בזמן הזה כו'. בחנוכה מברך ברכה זו כנוסח הזה, מודים וכו', על הניסים ועל הגבורות ועל המלחמות ועל התשועות ועל הפדות ועל הפורקן שעשית עמנו ועם אבותינו בימים ההם בזמן הזה כו', עכ"ל. ויש להתבונן דבחנוכה הוסיף הרמב"ם עוד ג' דברים שלא הזכיר בפורים, על המלחמות על הפדות ועל הפורקן. והנה הא דהזכיר פדות ופורקן רק בחנוכה ולא בפורים י"ל דהיינו משום דבפורים היתה הגזירה על הגופים משא"כ בחנוכה היתה הגזירה על הדת, וכמו שביאר בלבוש ריש סי' תר"ע, ולכן בפורים כתב הרמב"ם רק על התשועות והיינו דנושעו מהגזירה על הגופים וניצלו ממיתה, ובחנוכה כתב הרמב"ם גם פדות ופורקן דהיינו פדות הנפש מהגזירות על הדת. אבל מה שהזכיר הרמב"ם מלחמות רק בחנוכה לכאול' צ"ב אמאי לא הזכיר מלחמות גם בפורים והרי נלחמו היהודים באויביהם כמבואר במגילת אסתר.

וי"ל דבפורים הגזירה היתה להשמיד להרוג ולאבד ועצם ההצלה לא היתה ע"י המלחמה, אלא ע"י ביטול הגזירה באגרות אחרונות ששלח אחשוורוש לכל המדינות, ומה שנלחמו היהודים בשונאיהם היה דבר בפני עצמו, משא"כ בחנוכה דכל ההצלה היא ע"י המלחמות וכדאיתא במדרשים דע"י שיצאו החשמונאים להלחם ביוונים היתה כל ההצלה, ולכן לא הזכיר הרמב"ם ענין המלחמות אלא בחנוכה שע"י היתה ההצלה

ולא בפורים.

והנה ידועים דברי מרנא רבי אלחנן וסרמן זצ"ל בסוף ספר קובץ הערות (סי' י', מאמר אומר אני מעשי למלך, אות ח') דבגזירת המן הדרך להנצל היה ע"י צום שלשה ימים, אבל לא עלתה על דעתם להלחם בזרוע נגד המן, משא"כ בגזירת אנטיוכוס אף כי בודאי ג"כ התענו והתפללו אל ה' בכל זאת לא הסתפקו בזה אלא חרפו נפשם למות במלחמה ממש, וביאר (באות ט') דיש ב' מיני גזירות, מעשי ה' ומעשה שטן, וגזירות על הגוף הם מעשי ה' ותכליתם להחזירו למוטב, ובאופן זה אין מקום למלחמה והיא לא תצלח, אבל גזירות על הנפשות דתכליתם להעביר ח"ו על הדת הם מעשה שטן, וכדי להחליש כח השטן דרוש שישראל ימסרו עצמן להריגה במלחמה ממש עכתו"ד וע"ש עוד. ולפ"ז מבואר היטב דבחנוכה מודים על המלחמות משום שזהו דרך ההנהגה בזמן שיש גזירה על הנפשות, אבל בפורים אין דרך ההנהגה להלחם אלא להתפלל לה' ולכן אין מקום להזכיר ענין המלחמה.

זכירת מעמד הר סיני - הכח לעמוד בנסיונות

במגילת אנטיוכוס (פסוק ל"ט) איתא כשהיו במערה בשבת ובאו חיל היוונים ובקשו מהם שיצאו אליהם ויחללו שבת ולא יעשו להם דבר, ויענו בני ישראל ויאמרו אלה לאלה זוכרים אנחנו אשר צונו ה' על הר סיני ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך וביום השביעי תשבות, עתה טוב לנו אשר נמות במערה מאשר נחלל את יום השבת, ע"כ. הנה מבואר דהכח לעמוד בנסיונות ולמסור נפש על קיום המצוות הוא זכירת מעמד הר סיני, שהרי כך אמרו זוכרים אנחנו אשר צונו ה' על הר סיני, ומה ענין הר סיני לכאן, והיה להם לומר בקצרה טוב לנו אשר נמות במערה מאשר נחלל את יום השבת, אלא מבואר דבשעת נסיון הכח לעמוד בנסיון הוא ע"י זכירת מעמד הר סיני. והן הן הדברים שכתב הרמב"ם באגרת תימן באריכות דהכח לעמוד בנסיונות הוא ע"י שיגדלו בניהם על מעמד הר סיני יעו"ש לשונו הזהב. וכן כידוע הוה

כ המשך בעמ' 36

תורמים

100 ש"ח

נר לאחד
נר למאה

10 זוכים

תורמים ונכנסים להגרלה

על 25 דקות שישאירו רושם ויגעו במושגים עליונים

במצגת מרטיטה שנכתב ונערך

ע"י הבעל מנגן הנודע ר' ארהלה וינטרוב

מתייעוד חייו של רבינו מרן ראש הישיבה

הגאון ר' אשר דויטש זצוקלה"ה

< המצגת הינה לשלוש שעות עד 30 צופים

ההגרלות יתקיימו בנר חמישי ובזאת חנוכה

תורמים עכשיו ונכנסים להגרלה

072-2588330

מאי חנוכה דתנו רבנן

כתב הערוך השולחן (סי' תר"ע ס"א) על זמן נס חנוכה "ואז נתגדל ונתקדש שם שמים בעולם ואור התורה הופיע בעצם טהרתה ושם ישראל נתגדל בעמים", ובימים אלו מושפע חכמת התורה כנגד גזירת היונים להכניס חכמה חיצונית – נעצים את חכמת התורה, בפלפולא דאורייתא, בעניינא דיומא, לאוקמי גירסא, לאמיתה של תורה. ואין בדברים לאסוקי שמעתתא להלכתא.

המגילה, אך בחיובי תורה לעולם פטורות, ולכן פטורות מסוכה [אע"פ שהיו בכלל 'כי בסוכות הושבתין'], ולפי"ז כיון דהודאה היא דאורייתא, שוב פטורות מהלל דחנוכה, לעומת נר חנוכה שכולו תקנת חז"ל ובזה אמרין שאם היו באותו הנס חייבות.

ומכאן יצאנו לדון בדבר החדש, הקשו הראשונים מדוע לא עבדינן בחו"ל ט' ימי חנוכה משום ספיקא דיומא. ויישב האבודרהם בשם 'בעל העינים' "שחג הסוכות מן התורה והחמירו רז"ל על ספקו לפי שאין אנו קובעין עתה על פי הראייה אבל חנוכה שהיא מדבריהם הם אמרו לעשות שמונה ימי חנוכה והם אמרו חשבון המולדות".

ולדבריו עולה דכל הסיבה היא שזה דרבנן, אך אחרי שהתבאר דברי הרמב"ן דההלל הוא דאורייתא א"כ הדק"ל דבחול"ל ביום הט' יהיו מחוייבים לקיים ההודאה על הנס [ובהודאה כל שהוא סגי לדאורייתא כדלעיל].

מקום ההדלקה - מהשלהבת או מהנר

יל"ע אם השיעורים שנאמרו גבי נ"ח כלמעלה מ' טפחים ולמטה מ' אמה הם בשלהבת או בגוף הנר.

ובפמ"ג (משבצות זהב סי' תרע"א סק"ה) כתב בנר שחציו בתוך כ' אמה וחציו למעלה מ' אמה שלא יציד"ח כיון שהלהבה צריכה להיות בתוך כ'. ובחכמת שלמה האריך בזה טובא והשאירו בצ"ע [אם לדמות לסוכה או למבוי. עיי"ש].

ובוש"ת דברי יציב (סי' רפ"ד) צידד להחזיר את מחמת שנמס השעוה יורד לתוך כ' אמה ודולק כשיעור, וטעמו משום דאשו משום חציו, וממילא הכל נכלל בהדלקתו.

גדר ההדלקה כמניין הימים

יש לחקור בהדלקת נרות ההידור [כמנין הימים] אם הוא תוספת הידור בגוף מצות הדלקת נר חנוכה, שבכה"ג ההדלקה עצמה יותר מהודרת, או שזה כב' מצוות נפרדות, הא' להדליק נר זכר לנס, והב' לעשות זכר < המשך בעמ' 36

מלהדליק, או דנימא דהתינח התם חלק מדיני האכילה זה להאכיל קודם את בעלי החיים שפיר הוי מענין האכילה ואינו הפסק, אך כאן אין כלל דין מדיני הדלקת נ"ח לומר המבדיל.

קריאת ר"ח וחנוכה לעולה אחד

בר"ח טבת דינא דלא חוזרים בפסוקים של ר"ח אלא קוראים ג' קרואים בספר ראשון כסדר [שלעולה השלישי קוראים "ובראשי חדשכים"] ולרביעי קוראים בספר השני את פרשת הנשיאים.

מעשה שאירע בביה"כ ששכחו שהוא ר"ח וקראו ג' קרואים כבכל ר"ח, ונותר לעולה הרביעי לקראו "ובראשי חדשכים" מהספר הראשון, וכן את קריאת חנוכה מהספר השני, ונבוכו מה יעשו בכה"ג.

חיוב נשים בהלל דחנוכה

מצינו שנשים חייבות בהדלקת נ"ח נ'ר איש וביתו, והטעם הפשוט משום שהגזירה הייתה עליהם וכן הנס נעשה על ידם (שו"ע תרע"ה ס"ג, ובנו"כ שם), ויל"ע אם חייבות בהלל.

הנה ענין זה לא מבואר בראשונים, אלא דבתוס' (סוכה לח. ד"ה מי שהיה) בחילוק בין הלל דליל פסח שנשים חייבות, להלל דסוכות ושבועות שפטורות, כותב דיש לחלק בין הלל שנאמר על הודאה על נס לשאר ההלל, ולפי"ז ברור דבהלל של חנוכה נשים חייבות. אך הקשו האחרונים דברמב"ם (פ"ג הי"ד) מתבאר דאשה לא יכולה להוציא יד"ח בהלל, א"כ מוכח דסבר שאין חייבות דא"כ היו מוציאות יד"ח. וקשה מאי שנא מנר שחייבות.

ובשו"ת משנה הלכות (חלק י"א סי' תקמ"ב) הביא מספר 'בית שערים' ליישב ע"פ יסוד הרמב"ן בהשגות שורש א' דיש חיוב דאורייתא להודאה על כל נס והצלה, וכתב הרמב"ן דרך נוסח ההודאה הוא דרבנן אך עצם ההודאה היא דאורייתא. ובתוס' פסחים (קח: ד"ה היו) ייסד דכל הסברא דנשים חייבות במצוות שהזמן גרמא אם היו בכלל הנס זהו רק בתקנות חז"ל כד' כוסות וקריאת

גדר הדלקת נ"ח בער"ש

יש לעיין בגדר הדלקת נ"ח בער"ש, אם נחשב כבר תחילת קיום המצוה או שכל קיום המצוה רק בשבת עצמה. ונפק"מ בכמה עניינים.

א. בעצם הדין אם כבתה קודם קבלת שבת האם זקוק לה או לא, פסק השו"ע (סי' תרכ"ג) דלא זקוק להדליקה ומקורו בתרומת הדשן, ואילו הט"ז כתב דזקוק. ויל"ע אם נחלקו בזה גופא, או ד"ל דגם לשו"ע קיום המצוה הוא בשבת עצמה אלא שכיון שעשה את המוטל עליו לא זקוק, ולאידך גיסא י"ל דגם לט"ז התחלת קיום המצוה הוא בער"ש אלא שהמצוה נשלמת בשבת עצמה. ויעויין בפמ"ג (תרע"ב סק"א) שחידש שבדיעבד אם הניח שמן לחצי שעה [והיינו שלא דולק חצי שעה אחרי השקיעה] ייד"ח - דכבתה בער"ש אין זקוק לה.

ב. אם שייך לברך ברכת הוראה בע"ש קודם שקיעת החמה.

ג. יש לעיין במדליק נ"ח בער"ש ויוצא מביתו ולא עתיד לשוב עד שיכבה אם עכ"פ אשתו או אחד מבני הבית יצטרך לשהות בבית חצי שעה אחר שקיעת החמה. והוא נפק"מ לדינא כגון זוגות שמתארחים בליל שבת אצל משפחתם, ומדליק נ"ח ונר שבת, וקודם השקיעה יוצאים ועד שחוזרים כבר כבים נרות החנוכה.

ד שאל הגאון רא"נ גרבוז צ"ל מדוע לא הוזכר סברא דתפי' מנחה בער"ש קודם להדלקת נ"ח מדין תדיר ושאינו תדיר. ובנו הגר"א יישוב דבע"ש קיום המצוה מתחיל רק בשקיעת החמה ולא בהדלקת הנר ושוב לא שייך כלל לדין תדיר.

ויש לפלפל בדבריו, דלכא"גם לצד שקיום המצוה בשבת ודאי מעשה המצוה הוא בער"ש, ויל"ע אם בכה"ג אין דיני תדיר.

'המבדיל' בין ברכה להדלקה

נחלקו מורי ההוראה - באחד שבידך על הדלקת נר חנוכה בבית הכנסת במוצ"ש, ולאחר שבידך קודם שהדליק נזכר שלא אמר 'ברוך המבדיל' אם יכול לאומרו עכשיו כדן 'גביל לתורא', דגם בנדו"ד זה מעכב עליו

מצטרפים לקריאת רבותינו גדולי הדור שליט"א

רבינו מרן
עמוד ההוראה
שליט"א
ליל ג' דחנוכה
בתרומתו
למגבית חנוכה
שע"י
קופת הצדקה
המרכזית"

תורמים כל יום בימי החנוכה בשעת הדלקת הנרות סך 18 ש"ח
ולכה"פ בימי החנוכה 144 ש"ח

העברה בנקאית
שם המוטב: קופת הצדקה המרכזית
בנק: 17 סניף 745 מ.ח. 122460

נדרים פלוש
קופת הצדקה
המרכזית

הרבנים המקבלים
באזור מגוריר

*3957

וְעֵתָהּ יֵרָא פְרַעְהָ אִישׁ נִבְוֹן וְחָכֵם

רבים ממפרשי המקראות עמדו בתמיהה המתבקשת - מי ביקשו מיוסף לתת עצות למלך מצרים, הרי הוא בא מבור האסורים כדי לפתור החלום ותו לא, ומנין נעשה ליועץ המלך.

ופירושים רבים נאמרו בזה, ונביא להלן שניים מהם.

החיד"א (נחל קדומים אות ז) מביא בשם "הרב הר"ש פרימו" חידוש גדול בחלומותיו של פרעה, הנה בתחילה כתוב "ויקץ פרעה וישן ויחלום שנית" ובסוף כתוב "והנה חלום". ומבאר דלא היו כלל ב' חלומות, אלא הכל היה חלום אחד, ובתוך החלום חלם פרעה שהוא מתעורר וחוזר לישון וחולם עוד חלום, ולכן רק לבסוף כתוב "והנה חלום" שזה היה סוף כל החלום, ואכן מה שהתעורר באמצע היה חלק מהחלום.

ולפי"ז מתבאר שאחד מפרטי החלום הוא שפרעה מתעורר וחוזר לישון, וא"כ על יוסף - כפותר החלום - לפתור גם פרט זה, ואמר "ועתה ירא פרעה" שמה שחלמת שאתה מתעורר, פתורו שיש להקיץ נרדמים ולקום לעשות מעשה, ולכן צריך לשים איש נבון וגו' שזה הפתרון למה שחלם שמתעורר, וכלל לא כמייצץ עצות. והוא נפלא.

דרך נוספת ביאר רבינו הפרי מגדים (תיבת גמא לחנוכה), ומקדים למה שכתוב בספר מבקש ה', שיש חילוק בין חלום עכו"ם לחלום ישראל, כי לעכו"ם אין מראין כי אם הנוגע לו ולקרוביו ומה שיארע לזמן קרוב וא"א לבטל משא"כ לישראל, והטעם כי לעכו"ם בא החלום ע"י שר שלו אין מראין לו כי אם מה שנוגע אליו להשפיעו וזמן קרוב, וא"א לבטל מאחר שכבר יצאה פסק אל השר, משא"כ לישראל החלום מאתו יתברך, מי שראוי לכך מראין לו נביאות לכל העולם ולזמן

בטעם שגומרים ההלל כל ימי החנוכה, כתב מאורן של ישראל רש"י הק' בספר הפרדס' או לפרסומא ניסא, או "ואומר אני מתוך שחנוכה חלוק בנרותיו שמוסיפין והולכין בכל יום לפיכך גומרין אותו כל שמונה".

ובב"י (סי' תרפ"ג) הוסיף טעם וכתב "ועוד שהרי קוראים בנשיאים וכל יום נשיא שלו חלוק משל חבירו א"כ כל נשיא צריך לגמור הלל על קרבנותיו ואין ראוי לחדש קריאה בלא קריאת ההלל".

והקשה ה'מאמר מרדכי' א"כ מ"ט בפסח שקריאות חלוקות לא גומרים ההלל.

כתב בסדר היום' "ומפני שעיקר זכר הנס היה בנרות כי משם נודע למפרע ההצלה הגדולה אשר עשה עמם מרצון טוב ודרך אהבה וחבה תקנו שבאלו הח' ימים ידליקו נרות..."

על מה שעושים ח' ימים למרות דביוס א' לא היה נס כתב החיד"א (דרשות ראש דוד) כדי

פניני המוקדא

הרה"ג רבי אפרים זאב מאיר שליט"א

רחוק, ואפשר לבטל..."

ולפי ייסוד זה מבאר הפרמ"ג שזה שאמר יוסף "רא פרעה" דאל"כ למה הראו לפרעה חלום שנוגע לעוד שנים רבות, שמע מינה דרצון ה' שתעשה פעולה למען העם כולו.

וְחִמְשׁ אֶת־אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּשֶׁבַע שָׁנֵי הַשָּׁבַע

כתב מורנא החיד"א (דרשות ראש דוד) שע"י ג' מצוות שרצו היונים לעקור נעשים בני' מרכבה לשכינה - ע"י ברית מילה, ע"י השבת - ומביא דרשת על הפסוק "ושמרו בני ישראל את השבת לדורותם" אל תקרי לדורותם אלא לדירתם שנעשים דירה, וע"י קידוש החדש כדאיתא "להקביל פני אביהם שבשמים" - "וזו עצת הרשעים לבטל מישראל ועי"ז שיהיה מחיצה ביניהם לרבש"ע ח"ו".

וממשיך החיד"א "ודורשי רשומות 'וחמ"ש את ארץ מצרים' דבזכות ג' דברים אלו יצאו ממצרים דהיו מרכבה לשכינה ובגלל שהוא היה הראשון לענין זה ציוו 'כתבו לכם על קרן השור' ושור זהו יוסף וכנגד זה זכו לישועה ונעשה הנס ע"י המנוחה שהיא עדות להשראת השכינה בישראל כבגמ' שבת כב: וע"כ התקן לדורות ע"י נרות רמז לשכינה".

פניני החנוכה

לרמז על הברית. ולפי"ז יושב דלא עבדינן ט' ימים מספיקא דא"כ אזלא טעמא דתקנת ח' דשוב לא ירמוז על המילה.

כתב הצ"ח (דרושי הצ"ח דרוש לג) "בימים הללו ראוי ליתן לב לתקן כל הדברים הגורמים לשכינה שתסתלק מישראל שזה היה כונת היונים, והנה בעוה"ר בעת הגלות אפס מקום להשראת השכינה, כי חרב בית מקדשנו, והקב"ה ברחמיו השאיר לנו שארית, וכתב ואהיה להם למקדש מעט אלו בתי כנסיות ושם השכינה שורה, ואלו המדברים בבה"כ אין לך מורד במלכו של עולם בהיכלו ולפניו גדול מזה, זה מטמא אור הקדוש דוגמת היונים שטימאו המזבח, כי זה מעמיד צלם בהיכל, כי בכל עבירה נעשית קליפה ורוח הטומאה, ובעוה"ר נתפרץ הדבר מאד".

הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים בו

פרש"י 'אם נלך ונבקשנו הנמצא כמוהו' לכא' מי הבטיחו לפרעה שלא ימצא כמוהו, וכי חסרים פקחים בעולם. עוד יל"ע מהו שהדגיש "איש כזה".

וביאר הגה"ק מסאטמור זיע"א ע"פ המבואר שבלילה לימד מלאך את יוסף את כל הלשונות. וברור שפרעה לא ידע מכל זה, ולתומו חשב שיוסף מכיר את כל לשונות האומות בהיותו מעורב עם הבריות ומתענין בספרים חיצוניים ולומד חכמות חיצוניות. אך כשראה שיש בו רוח אלוקים - הרי ודאי שלא יכול להיות אדם המעורב עם העולם החיצון, ואדרבא רוח אלוקים יכולה להיות רק על מי שמתבדל ופורש מהחיצוניים, וזה שאמר "הנמצא איש כזה" שידוע ע' לשון ובכ"ז "אשר רוח אלוקים בו", והבין פרעה שדבר כזה אינו בנמצא בשום מקום.

חנוכה - מצוה חביבה עד מאוד

ידוע מטבע שטבע הרמב"ם "מצות נר חנוכה מצוה חביבה היא עד מאוד" וצ"ע מהיכן למד הרמב"ם גדר זה.

וביאר בזה רבינו מרן עמוד ההוראה שליט"א ע"פ היסוד המובא בראשונים דלפי שכר המצוה לומדים אנו את גודל וחשיבות המצוה, ושכר מצות הדלקת נר חנוכה מתבאר בגמ' (שבת כג:): שהרגיל בנר היוין ליה בנים תלמידי חכמים, ואין לך שכר ועונג גדול מזה שלאדם יש בן ת"ח, עוסק בתורה ובמצוות, וכל חפצין לא ישוו מול הזכות לבנים ת"ח.

ואם זה השכר - מזה נלמד כמה מצוה זו חביבה עד מאוד.

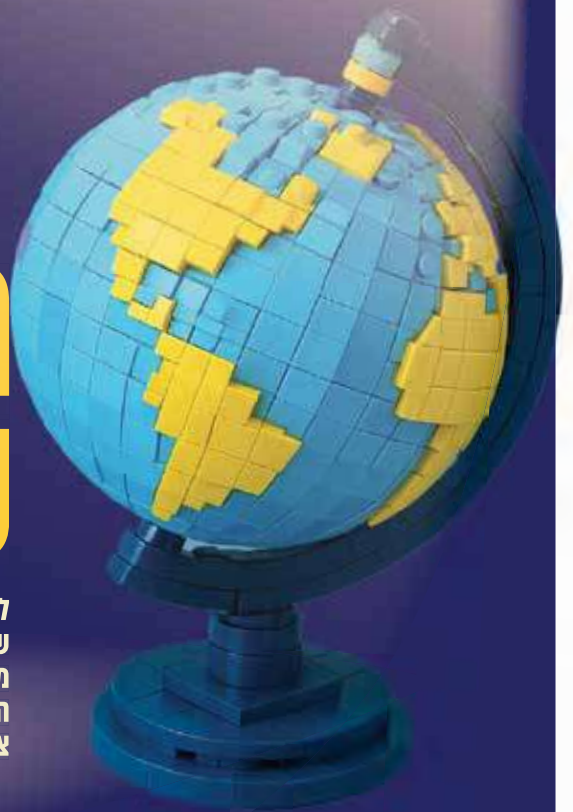
בגמ' שבת כד. 'מהו להזכיר של חנוכה בברכהמ"ז, 'עו"ש. כתב החת"ס (תורת משה פר' מקץ) "ובפורים פשיטא ליה להזכיר, כי עיקרו לשמחה ולמשתה, אך חנוכה להודות להשם, מה ענינו לבהמ"ז על אכילה ושתיה - ומסיק להזכיר בהודאה, כי שם מודים על ברית ותורה, כי לולי ברית ותורה מה לנו להודות על אכילה ושתיה, אם לא להחזיק כוחו לעבודת ד', ושייך לחנוכה שמסרו נפשם משום עבודת השם יתברך".

בטעם שקבעו חנוכה שמונה ימים כתב ה'ערוך השולחן' (סי' תר"ע ס"ה) דכיון דהוא על גמר מלאכת המשכן - תיקנו כמו שהיה בחנוכה הבית שהיו ז' ימי מילואים וביום הח' גמור העבודה ע"י אהרון ובניו וכן אצל שלמה עשו חג ז' ימים וביום הח' עצרת [דברי הימים ב פ"ז].

עוד טעם מביא מספר חשמונאי' שמכיון שע"י גזירת היונים בטלו הקרבנות ממילא בסוכות של אותה שנה לא הקריבו קרבנות וכס בשמיני עצרת לא הקריבו וזכר לזה עשו חנוכה שמונה ימים.

הארה קטנה עולם ומלואו!

לכל אחד מאיתנו כדאי לקבל ייעוץ מקצועי
שישפר את איכות החיים ויעצים את הטוב והשפע.
מודעות, חינוך ילדים וקשר בין אישי, בדרך התורה ובהמלצת רבנים.
הנקודה היא, שבכל התמודדות בשלבי החיים, הפתרון טמון בר.
צריך רק את הפנס מבחוץ שיאיר על הנקודות הנכונות.

סדנת חינוך ילדים

לייצר שינוי לטובה בקן המשפחתי

סדנת קשר בין אישי

לכוון נכון את מערכת ההפעלה

סדנת מודעות

לפצח את הקוד הפנימי שלך

רוצה להדליק את האור בחיים?

מ. וייל
להאיר את תשומת הלב

לפרטים והרשמה לסדנאות:

0534188319

0504102242

Miriw75@gmail.com

במשטנו של מרן עמוד ההוראה שליט"א

מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א בהתכנסות מיוחדת לקראת שבת 'מי לד' אלי'

מרנן עמוד ההוראה שליט"א: "אונסא כמאן דלא עבד • וודאי אלה הבני עליה עמלי תורה, כל מי שהבינו מדעו ועומד בכוח רצונו הטוב ואינו מתייצב, שומר שלא לתת להם שום סטיה כחוט השערה, שום דבר בהתנגדות מוחלטת וברורה"

רה"י הגאון הגדול רבי יונה זלושינסקי שליט"א: "את זה צריך להכניס לצעירים שיבינו את זה, ולא שרק יעשו את זה אלא שיבינו, זה המטרה של שבת 'מי לד' אלי' שנועדה כדי להסביר, שיבינו וימשיכו את הדרך"

הגאון הגדול רבי זבולון שוב שליט"א: "אנחנו מוכרחים שהקב"ה יעשה לנו ניסים, אז אנחנו צריכים לעשות שלא בדרך הטבע"

לייב אויערבאך שליט"א, והגאון רבי יוסף פטרוף שליט"א, שבקשו לחזק את המעמד לכבודם של מוסרי הנפש.

בפתח המעמד נשא דברי פתיחה שלוחא דרבנן יו"ר הוועדה הרב הגאון רבי אברם ארונובסקי שליט"א.

לאחר מכן נשא מרן עמוד ההוראה שליט"א את דבריו הנוקבים.

לאחר הדברים שנשא מרן שליט"א נשאו גדולי ישראל שליט"א הגאון הגדול רבי זבולון שוב שליט"א, וראש הישיבה הגאון הגדול רבי יונה זלושינסקי שליט"א, דברים מרוממים לחיזוקם של בני העליה מוסרי הנפש, לקראת כינוסי הענק שיתקיימו בתפוצות ישראל בשב"ק זו.

חובת ההסברה בדרכי המלחמה

במרכז המעמד עמדו גדולי ישראל שליט"א על חובת ההסברה בדרכי המלחמה בעת הזו, ולהעמיד את תפקידנו בעת הזו על אי שיתוף פעולה מוחלט כהוראת רבותינו הגדולים זיע"א ויב"ל"א גדולי ישראל שליט"א באי התייבבות מרצון לא לדיחוי ולא לפטור, בהכרזת נאמנות מוחלטת לד' ולתורתו והתנגדות מעשית כנגד גזירת השמד והניסיונות לעקור תורה מישראל ולכלות את שארית הפליטה.

כאשר בכך מתקיימת כל המערכה הציבורית שאנו נמצאים בעיצומה, וחובת כל יחיד ויחיד הוא לקבל על עצמו בצורה מוחלטת שהוא לא יתייבב בכל מצב ובכל חוק שיהיה אשר יהיה, כל זמן שלא ישוב הסדר תורתו ואומנותו הוותיק כצורתו ובמתכונתו.

ושומא עלינו להיבדל ולעמוד על נפשנו בצורה נחרצת וברורה, ורק בכך יש ערובה להצלת כלל ישראל.

מי לד' אלי

הכינוס המיוחד התקיים לקראת כינוסי הענק שיתקיימו במהלך השבת ומוצש"ק הקרוב, אשר מתקיימים זאת השנה השביעית ברציפות כתקנת רבינו הגדול מרנא הגר"א הכהן זצוק"ל, על מנת לחזק את העמידה האיתנה של בני העליה גיבורי החיל מוסרי הנפש, בהמשך העמידה על המשמר ללא חת ומורא.

לאור קריאתם של מרנן גדולי ישראל שליט"א יתאספו אלפי אלופי בני התורה, בני העליה, גיבורי החיל, למעמדי ההוד אשר יבעירו בכל הגולה כולה את אש המערכה, כבהירות ובדרך המסורה, תחת הכרזת הנאמנות המוחלטת שהוכזה בשעתו בהכרזה נצחית "מי לד' אלי", בנאמנות גמורה נטולת פשרות וספקות, בעמידה נחרצת על משמר התורה והיהדות.

מ. רושגולד

רבותינו ראש הישיבה הגאון הגדול ר"י זלושינסקי שליט"א הגאון הגדול רבי זבולון שוב שליט"א וראש הישיבה דגרוזנא הגאון הגדול רבי משה שמידע שליט"א למעונו של מרן שליט"א, כשאליהם מתלווים ראשי ורבני הוועדה להצלת עולם התורה הרבנים הגאונים שליט"א.

בפתח המעמד דנו רבותינו שליט"א יחד עם חברי הוועדה בגזירת הגיוס הנוראה אותה מבקשים רשעי ישראל להעביר בימים אלו ובעניינים העומדים על הפרק.

עם תחילת המעמד הגיעו למקום גם הגאון הגדול רבי שמואל אריאלי שליט"א, הגאון הגדול רבי צבי וידר שליט"א, הגאון רבי אריה

לקראת "שבת מי לד' אלי" הנועדה לשב"ק הקרובה, התכנסו רבותינו גדולי ישראל שליט"א במעונו של מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א להתכנסות מיוחדת ומרטיטה, במהלכה נשאו דברים מרוממים בגודל מעלתם של מוסרי הנפש בני העליה שנענו לקריאה הוותיקה "מי לד' אלי" ובחובת העמידה על המשמר ותפקידנו בעת הזו.

סדר המעמד

המעמד המיוחד נפתח עם בואם של

מרן עמוד ההוראה שליט"א: שהקב"ה יתן את הכוח הגדול ביד החלשים, והתורה תתן להם את העוז לעמו יתן, לעמוד במסירות נפש הלאה והלאה

יום ולילה, יש להם את העול תורה, בימים אלו שזכינו למנורה הטהורה - אור התורה, ודאי אלה הבני עליה עמלי תורה, כל מי שהבינו מדעו ועומד בכוח רצונו הטוב ואינו מתייבב, שומר שלא לתת להם שום סטיה כחוט השערה, שום דבר בהתנגדות מוחלטת וברורה.

ואנחנו מתפללים שהקב"ה יערה רוח של טהרה ומסירות נפש, לאותם שיש להם אפילו רק הו"א וס"ד לקדם את החוק, וזה עצמו הרי חילול ד' נורא, לחשוב לתמוך בחוק כזה שרוצה לסגור את הבתי מדרשות, ולרדוף ממש את אלו ששומרים תורה ומצוות.

שהקב"ה יתן את הכוח הגדול ביד החלשים, והתורה תתן להם את העוז לעמו יתן, לעמוד במסירות נפש הלאה והלאה. זה המטרה כעת לחזק אותם, שימשיכו גם לעסוק בתורה ולעמול בתורה שזה הכלי זיין שלנו, ועם זה אנחנו נצליח בעזרת ד', עם האמונה הפשוטה, והקב"ה ודאי הבטיח לנו 'לא ימוש מפך ומפי זרע ומפי זרעך' התורה לא תמוש, נמשיך את התורה בעצמה ונזכה שהקב"ה יצילנו מידם.

זה כל המטרה שלהם, אמר לי מישהו שהיה בצבא, המפקד אמר לו שיסע, זה היה בשבת, הוא ענה, שאי אפשר לחלל שבת, רח"ל מדובר בכוונות לבולל בכח בכח בכח, לא רק על סביבה רעה, המטרות ידועות וברורות, בכח מורידים את האדם, ואנחנו כבר לא מדברים על עריות ממש שיש שם, כל המטרה שלהם בצבא זה טמא טמא.

אנחנו מקווים שכמו שהיה בזמן היוונים, מסרת גיבורים ביד חלשים, הגיבורים נהפכו לחלשים, והחלשים לגיבורים. וטמאים ביד טהורים, הטהרה הזו שאנחנו יושבים, אותם בני תורה בני עליה לומדים בעמלה של תורה

שאלני מאן דהו ואמר, 'אתם כבר לא מיוחסים כל הציבור כבר כולם לא מתייבבים', כמובן שזה שאלה טיפשית, יש באונס ויש ברצון, הם הרי אינם מתייבבים באונס, ואונסא כמאן דלא עביד...

עדיין על הפרק עומד ניסיונות חקיקת החוק הנורא, ויש להם בזה רצון חזק. הרבה שנים לא הורגלנו בדבר הזה של מסירות נפש, ואעפ"כ בני תורה שיושבים עוסקים ולומדים בתורה, התורה נותנת להם את הכוח והעוז.

התורה זה עוז, ד' עוז לעמו יתן. והעוז גורם שזה נשאר וישאר לעולמי עד. העוז הזה של תורה את הכוח הגדול, ולמעשה אפשר לקרוא לזה מסירות נפש.

לא רואים מסירות נפש בשום מקום, רק במחנה שלנו, מתוך אהבת התורה. וח"ו שלא ניכשל באותם בורות נשברים, והם מדברים על יותר מבורות נשברים מקום מסוכן.

שוו בנפשכם, הרמב"ם אומר שאפילו רק סביבה רעה, למרות שלא עושים לו שום דבר, האדם יכול להתפלל וללמוד, ורק על סביבה רעה כבר אומר הרמב"ם לשבת במערות עד כדי כך, ק"ו בנידון שבימינו.

בליל 'זאת חנוכה'

יעתיר הגאון הגדול
רבי **פנחס שוב שליט"א**
בתפילה נוראה
בקברי הקדמונים שבגליל
שם אחר שם בפרטות

*4591

מערכת נדרים > במעלות קדושים העברה > בנק המזרחי סניף 403 ת.מ. 178457 התרחקות מנדרות לצורך החזר מס עפ"י טעני 46

הגאון הגדול רבי זבולון שוב שליט"א: הגזירה הנוראה היא ממש ממש לקחת אותנו מהתורה, לנו בנינו ובני בנינו, לשנות אותנו

הגמ' בברכות אומרת מפני מה ראשונים נעשה להם ניסים, אחרונים לא נעשה להם ניסים, ואומרת הגמ' ראשונים מסרו נפשם על קדושת ד', אחרונים לא מסרו.

ביאור הדבר, אם אדם מתנהג שלא כדרך הטבע, מקבל מכות, יושב במאסר, ממילא הקב"ה מתנהג איתו גם שלא כדרך הטבע. ניסים זה גם שלא כדרך הטבע, מדוע הקב"ה עשה להם ניסים בימי מתותיהו מפני שעשו שלא כדרך הטבע.

הגזירה הנוראה היא ממש ממש לקחת אותנו מהתורה, לנו בנינו ובני בנינו, לשנות אותנו. הם בשלטון, אנחנו מוכרחים שהקב"ה יעשה לנו ניסים, אז אנחנו צריכים לעשות שלא כדרך הטבע, שירביצו שישמרו במאסר, שלא כדרך הטבע, הקב"ה יעשה לנו ניסים. ונקווה שהקב"ה יעשה לנו ניסים, כמו שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

ראש הישיבה הגאון הגדול רבי יונה זלושינסקי שליט"א: מרן ר' שמואל זצ"ל העמיד את דרכי המלחמה, איך נלחמים מול מלכות הרשעה באן

זה כוח של הסט"א, ואז צריך להילחם ממש. ועל זה אנחנו נמצאים היום, גזירות רוחניות כפשוטו, הקב"ה ברחמיו העמיד לנו את מרן ר' שמואל שסלל לנו את הדרך איך נלחמים, ואת כל היסוד של המושג 'בני עליה' שלא משתפים שום פעולה עם השלטונות, שום דבר.

ידוע במכתבו האחרון של מרן הרב אלישיב זצ"ל הכל סובב סביב החובה להיבדל ולהיבדל מכל שייכות לרוח החילונית, ועל זה הוא כתב שזה סוד ויסוד לכל קהל היראים והבני תורה, להבדל ולהבדל, שום שייכות אין לנו איתם.

את זה צריך להכניס לצעירים שיבינו את זה, ולא שרק יעשו את זה אלא שיבינו, זה המטרה של שבת מ' לד' אלי' שנועדה כדי להסביר, שיבינו וימשיכו את הדרך.

שהקב"ה יתן כח לרב באריכות ימים ושנים לעמוד על המשמר, שכל הציבור יישאר חזק, ושהוועדה באמת תזכה לברכה בכל מעשה ידיה, בכל מה שיעשו, ומה שעושים במסירות נפש שנים על גבי שנים, הקב"ה ישלם שכרם. והשכר הכי גדול שלהם, הוא שהציבור יישאר חזק, בלי לזוז כלשהוא מהתורה הקדושה. ואז כמו שאמרו כאן, אם אנחנו נמסור את נפשנו הקב"ה יעשה לנו ניסים.

כח להילחם, אז צריך למסור נפשנו בעמל התורה, כי אז היה אופציה רק בחינת.

אבל היום מרן ר' שמואל זצ"ל העמיד את דרכי המלחמה, איך נלחמים מול מלכות הרשעה כאן, בדברים שבידינו להילחם. וודאי שעמל התורה זה העיקר, זה הכי מחליש את הכוח של הסט"א, אבל צריך להילחם. ר' אלחנן הרי מסביר כמדומה בשם הח"ח, למה בפורים התפללו, ובחנוכה נלחמו, כי גזירות גשמיות זה מהרבש"ע, אבל גזירות רוחניות

רח"ל מתרגלים כבר למצב שקורה כאן בארץ ישראל, אבל למעשה אם עומדים וחושבים לרגע, הלא מדובר כפשוטו על גזירת שמד, עקירת התורה ורדיפת עם ישראל. גזירת שמד כפשוטו, עם כל הכח לעקור את הכל.

ר' אלחנן אומר שהח"ח אמר לו שאם היו נלחמים בזמנו ברוסיה, הרבה היו נהרגים, אבל זה היה מחליש את הכוח של הסט"א, ולא עשינו את זה אז. ר' אלחנן כותב אין לנו

סוף שנה במתנות תחילה!

גם מחירים משתלמים וגם חבילת מתנות ענקית

תנור דו תאי
מייסטר אלקטרה

מקבלים

x3 מתנות

מערכת סטריאו + מיחם שבת 30 כוסות
+ שואב אבק עומד סאטור

SAMSUNG

רק 1,890 ₪

**מכונת כביסה
סמסונג 8 ק"ג**

1400 סל"ד, מגוון תכונות
מתקדמות לניקוי יעיל וחסכוני

מקבלים

מנקה

שואב אבק עומד סאטור + מגרץ קיטור יופאן

רק 1,190 ₪

מייבש סאטר 7 ק"ג

עם צינור, תוף מנירוסטה
ו-15 תוכניות ייבוש מגוונות

מקבלים

x2 מתנה

טס כלים עם פתק החלפה בשווי 1500 ₪

+ בלנדר מוט 500W Meister

רק 2,390 ₪

מקפיא 8 תאים אמקור

בלי קרח, מתחלף למקר
בלחיצת כפתור*

מקבלים

מחנה

סט כלים עם פתק החלפה בשווי 1500 ₪ נעמן

+ מערכת סטריאו

רק 3,990 ₪

מקרר 4 דלתות שארפ*

גוון נירוסטה דגם 8420

מקבלים

x3 מחנות

מיקסר סאווטר 5 ליטר + מגהץ קיטור ניופאן

+ טלפון אלחוטי בעברית Panasonic

מקרר הפוך 560 ליטר
תוצרת אירופה

מקבלים

גילד חשמלי Air Grill Sauter (בשיטת הנינג'ה)
+ מיקרוגל בקו + טוסטר CROWN

5
שנות
אחריות

רק 599 ₪

Tefal
מנהץ קיטור טפאל
דגם מתקדם, באר, 2200W,
מיכל גדול 1.2 ל' תחתית
CERAMIC EXPRESS GLIDE
להחלקה נוחה ומהירה על גבי הבד,
יבואן רשמי **ניפאן**

מקבלים

x2
מחזור

קרש גיהוץ איכותי
+ בלנדר מוט 500W Meister

כולל הובלה והתקנה

מזגן 2 כ"ס
שירות ואחריות פמילי

רק 2,990 ₪

מקבלים

מחנות

סט כלים עם פתק החלפה בשווי 1500 ₪
+ סט טקסטיל וורדינון עם פתק החלפה
בשווי 1100 ₪

כולל הובלה והתקנה

מזגן 1 כ"ס

שירות ואחריות טורנדו

רק 1,690 ₪

מקבלים

CROWN סוסטר קראון +

SCHNEIDER מיקסר ידני אלחוטי +

x3 מתנות

המפוס באחר. את המנות ניתן לקחת מהסניפים עד חודש ממועד הרישוי. שני ההחלפה בפד אצל/לאצל ממחיר המחירון *תוספת התקן שבת מהדרי 400 ש"ח. בכפוף לזיקונו המבצע. בחוק עד כ"ח - 15.12.26 או עד גמר המלא. מחיר המזגן לא כולל מע"מ על ההחלפה ולא כולל תוספות וקידוח רצועה/אבן ירושלמית ובטון צצרת עד 2 מ"ר על פי תקנון ההתקנות ט.ל.ה.

אספקה מהירה בחב חלקי הארץ

מוקד הזמנות ארצי: *2757
WWW.KERENBY.CO.IL

רשת מוצרי החשמל הזולה ביותר במגזר החרדי
עפ"י סקר אומניבוס אסקריא 2024

מבית

הקדמה

מודיעין עילית
רבי טרפון 25

נתיבות
יוסף סמל 10
(קרסו טרייד)

חיפה
ברכת משה 29

אשדוד
הורקנוס 5

בית שמש
נחל ניצנים 8
(מתחת יש חסד)

ביתר עילית
החוזה מלובלין 35

ירושלים
מלכי ישראל 53
גאולה, חנייה במקום

סניף ראשי ב"ב
רבי עקיבא 29

מעמדי הענק בשבת 'מי לד' אלי' – פרשת מקץ על ידי ארגון 'בני עליה' בכל רחבי הארץ מיסודו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זצוק"ל

י. ויזל

שורת מעמדי הוד ייערכו אי"ה בשב"ק ובמוצ"ש פרשת מקץ ע"י ארגון "בני עליה" שע"י "הוועדה להצלת עולם התורה".

יש לנו חלק ונחלה באלוקי ישראל

בכל תפוצות ישראל יתכנסו אלפים רבים לכינוסי הסברה ומעמדי הוקרה וחזקת המשך העמידה האיתנה, על משמר התורה והיהדות בחזית המערכה על גורל עולם התורה והשקפת היראים וחיי התורה בארץ ישראל.

כמידי שנה בהוראתו ובברכתו של אבינו רוענו מרן ראש הישיבה זצוק"ל הוכרזה על ידי ארגון "בני עליה" השבת בימי החנוכה בה שבים אלפי בני העליה מהיכלי התורה לבתיהם, כשבת "מי לד' אלי", בהתאם לכך יתקיימו בקהילות הקודש בכל רחבי הארץ כינוסי החזקת המרכזיים כתקנתו והוראתו של צדיק, להיקהל בכל אתר ואתר ולעמוד על נפשנו באמצעות הסברה נחושה על העמידה האיתנה כנגד גזירת הגיוס הנוראה, והמשכיות ההכרזה הנצחית המועברת מדור לדור תחת דגל הנאמנות לד' ולתורתו, וכי יש לנו חלק ונחלה באלוקי ישראל.

רבינו הגדול זצוק"ל עורר מידי שנה בשנה על גודל השעה ועל ההכרח להנחיל את היסודות האיתנים עליהם מושתת ומהם יונק עולם התורה והישיבות, זאת באמצעות הנחלת דרכי ההשקפה הצרופה בדרכם של ראשונים, יחד עם דרכי ההנהגה המיוחדת של בני התורה, ודעת התורה

63 אסירי עולם התורה
במעמד הקבלת פנים
המרום - פסח תשע"ז

עוז ולהמשיך את דרך רבותינו בכל התוקף.

הצרופה בענייני הזמן והתקופה.

מעמדים אלו הפכו

זה מכבר למסורת, ובקהילות השונות יתכנסו לכינוסי ענק אלו זו השנה השביעית ברציפות. צורך מיוחד הורגש בשנה זו ודברי חיזוק מיוחדים יינשאו ע"י גדולי התורה שליט"א בכל אתר ואתר במיוחד נוכח סערת התקופה, כאשר רוחות סוערות של קלקול ושיבוש הדעות קנו שביתה אצל טועים ומוטעים, ואותם הניצבים בקצה המחנה, מצאו את אשר איוותה נפשם לבלבל, לקרר, ולהפיל ברשתם בשיטות שונות, תוך ניצול המצב הקשה והעדין, והמצב השברירי נוכח הניסיונות השונים לקדם חוקי גיוס הרסניים היל"ת.

במיוחד בעת הזאת, מתכנסים היראים בדרך המסורה בהשקפת התורה, ויאספו כל בני לוי לתפארת כרם בית ישראל. כלל בני קהילות ישראל בכל מקומות מושבותיהם בראשות גדולי ומרביצי התורה שליט"א ובהשתתפות קהל רבבת אברכי ובחורי "בני העליה" בני משפחותיהם ועמם אלפי אלופי ישראל, להחזיק בכל

המעמדות המרכזיים

ארבע מעמדות מרכזיים יתקיימו בשנה זו. בעיר ירושלים יתקיים המעמד במוצ"ש באולמי סוכת דוד' שם ישאו דברים רבותינו גדולי ישראל שליט"א מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א, וראש הישיבה הגאון הגדול רבי יונה זלושינסקי שליט"א, בנוסף יינשאו משאות מיוחדים בנבכי התקופה מפי הגאון רבי משה ריבלין שליט"א, ויו"ר "הוועדה להצלת עולם התורה" הרב הגאון רבי אברהם ארנובסקי שליט"א.

בעיר בני ברק יתקיים המעמד המרכזי לכל תושבי העיר בליל שב"ק באולמי "הדקל" שבמרזח העיר, שם ישאו דברים ראש הישיבה הגאון הגדול רבי יונה זלושינסקי שליט"א, הגאון הגדול רבי חנוך הבלין שליט"א, והגאון הצדיק רבי אברהם ישעיהו שושן שליט"א, בנוסף יינשא משא מיוחד בנבכי התקופה ע"י הרה"ג רבי דוד צוקר שליט"א מרבני

"הוועדה להצלת עולם התורה". בעיר בית שמש יתקיים המעמד המרכזי לכל תושבי העיר במוצ"ש באולמי "שבט הלוי" שברמה א' בעיר, בהשתתפות המרא דאתרא הגאון הגדול רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א, שם ישא דברים הגאון הגדול רבי זבולון שוב שליט"א, והגאון רבי ינון שילוני שליט"א, פאנל מיוחד בנבכי התקופה יימסר ע"י הרה"ג רבי יונה מרצבך שליט"א, רבי אברהם מנקס שליט"א, והרה"ג רבי משה שרייבר שליט"א מרבני "הוועדה להצלת עולם התורה" בהנחיית הרה"ג רבי יוסף חיים שטיינהוז שליט"א.

בעיר מודיעין עילית יתקיים המעמד המרכזי לכל תושבי העיר בליל שב"ק בחדר האוכל הגדול והמרווח שע"י ישיבת "כנסת יצחק" - מודיעין עילית, שם ישאו דברים רבני העיר שליט"א, משאות מיוחדים בנבכי התקופה יימסרו ע"י הרה"ג רבי יונה מרצבך שליט"א והרה"ג רבי משה פורמן שליט"א מרבני "הוועדה להצלת עולם התורה".

וכל הגולה כמדורת אש

בעיר אשדוד יערך מעמד מרכזי לכל תושבי העיר בליל שב"ק בחדר האוכל הגדול שע"י הישיבה "ק ישיבת גרודנא", בראשות ראש הישיבה הגאון הגדול רבי משה שמידע שליט"א. דברים נרגשים ומרוממים בנבכי התקופה ישא יו"ר "הוועדה להצלת עולם התורה" הרב הגאון רבי אברהם ארנובסקי שליט"א. בעיר אלעד יתקיים מעמד מיוחד בליל שב"ק בו יתכנסו כלל בני הקהילות בהיכל ביהמ"ד

ועל הצורך לחדד את הסברת והשקפת עולם התורה כנגד המהרסים והמחריבים, בדבריו אמר: "לצערנו הסכנה היותר גדולה היום זה שיקדמו את חוק הגיוס ומי יודע איזה חוק זה יהיה והסכנה שזה יהיה בהסכמת החרדים ששומעים כבר מפה ומשם גם מתלמידי חכמים, שאלו שלא בישיבות יכולים להתגייס לצעורנו כך שומעים, ומה זה לא בישיבות, זה עוד שאלה, אם לא לומד שלוש סדרים אבל מי שבכלל לא במסגרת ישיבתית אז בכלל יכול להתגייס, למרות שלו הסכנה הרבה יותר גדולה."

המערכה ההירואית

בשנה זו התעצם הצורך להסברה נחושה על מאבק האיתנים, כאשר שומא עלינו לחדד ולהבהיר כי המערכה מתקיימת ע"י אי ההתייבבות ואי שיתוף הפעולה עם חוקי הגיוס השונים בדרך המסורה בלבד. על כך נטושה המערכה על גורל עולם התורה, כאשר בני העליה וגיובורי החיל המסולאים מכריזים את ההכרזה הברורה והנחרצת באי שיתוף פעולה ברור עם הגזירות הקשות, ובכך מקיימים את המערכה ההירואית על גורל עולם התורה והיהדות כולה.

צורך מיוחד קיים השנה להתאגד יחד תחת ההכרזה הברורה נטולת פשרות והסכמות, בהבעת התנגדות מוחלטת לכל גזירה, והתקנת מגדלור המאיר בחשכת התקופה לכל יראי ד' החרדים אל דברו מכל העדות והחוגים, "כזה ראה וקדש", כך ורק כך מתבצעת המערכה האמיתית על גורל היהדות, ובכך נניף את דגל ד' "מי לד' אלי".

הנחיות גדו"י שליט"א

עם התפתחות המעצרים השרירותיים ע"י רשויות השלטון, בימים אלו מתקיימים דיונים במעונם של גדולי ישראל שליט"א ובראשם מרן עמוד ההוראה שליט"א ע"י רבני 'הוועדה להצלת הנחיות על דרכי המחאות של ציבור בני התורה.

בעיר בני ברק, הרה"ג רבי מנחם כרמל שליט"א והרה"ג רבי יוסף לוריא שליט"א אשר טרחו ללא לאות למען הצלחת המעמד הגדול בעיר ואף הקצו השתתפות נכבדה מטעם עיריית בני ברק בהוצאות הכינוס בעיר.

רבים הזכירו כי במהלך משאו הציבורי האחרון לדורות עולם של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הגר"א הכהן דויטש זצוק"ל, ברחובה של עיר במהלך חג הסוכות האחרון לחייו, עמד מרן זצוק"ל ובתוך חוליו הכבד זעק מנהמת ליבו הטהור כנגד גזירת השמד על עולם התורה,

שליט"א מרבני 'הוועדה להצלת עולם התורה'.

בשכונת נווה יעקב בעיה"ק ירושלים יתכנסו כלל בני הקהילות בשכונה באומלי 'נחלת שמואל' בליל שב"ק, שם נשאו דברים המרא דאתרא הגאון רבי מיכל ליגנדר שליט"א, והגאון רבי אברהם יחיאל אונא שליט"א.

בעיר טבריה יערך מעמד מרכזי בביה"כ המרכזי "אור תורה" שם ישאו דברים הגאון רבי אריה פישר שליט"א, והרה"ג רבי יעקב ישראל לוגסי שליט"א.

ההכרזה הנצחית

המעמדים הללו יכריזו שוב את ההכרזה הנצחית 'זאת התורה לא תהא מוחלפת' כאשר עולם התורה מתחזק ביתר שאת וביתר עוז אל מול מבקשי נפשו בהמשך העמידה על המשמר ובהמשכיות מסורת הדורות. תוך שהציבור כולו יצא בתחושות מרוממות ומתוך חיזוק והבנה פנימית על חובתינו בעת הזו במיוחד נוכח סערת התקופה.

על ברכת ההודיה והשבח יעמדו נציגי סיעת 'בני תורה'

'באר שמואל' בעיר, במעמד ישאו דברים המשגיח הגאון הצדיק רבי חזקיהו הכהן קצבורג שליט"א משגיח ישיבת 'כנסת יחזקאל', הגאון הגדול רבי חנוך ארנטרוב שליט"א ראש ישיבת "בית אשר", משא מיוחד בנכחי התקופה מפי הרה"ג רבי אברהם יונה שטרנפלד שליט"א מרבני 'הוועדה להצלת עולם התורה'.

בעיר 'ביתר עילית' יערך מעמד מרכזי בביהמ"ד 'זכרון שמואל' שבגבעה ב' בעיר בהנחיית הרה"ג רבי מאיר וינטרוב שליט"א מנהל ביה"ס עטה"ק בעיר ומגדולי מוסרי הנפש, דברים ישא המרא דאתרא הגאון רבי מאיר שמחה אויערבאך שליט"א, משא מיוחד בנכחי התקופה ע"י הגאון רבי יחזקאל צולמן שליט"א מראשי ישיבת "בית אשר" ומרבני 'הוועדה להצלת עולם התורה'.

בשכונת גני איילון אחיסמך שבעיר לוד יתכנסו בני הקהילות בביהמ"ד 'דרכי שמואל' בעיר בליל שב"ק, שם ישא דברים המרא דאתרא הגאון רבי עופר שמאי היימן שליט"א, משא מיוחד מיוחד בנכחי התקופה ע"י הרה"ג רבי ישראל מייקל

התרגשות רבה עם שחרורו המפתיע של גיבור החיל האברך החשוב הרב שלום אהרון ריט שליט"א

שריצה עונש מאסר של תשעים ימים בלבד. בשורה נוספת טמונה בשחרורו כאשר שחרור זה מהווה תקדים מבחינה משפטית, ויוכל לסייע בידי עריקים נוספים.

שחרורו המפתיע של גיבור החיל בימי החנוכה מראה לעין כל את הסייעתא דשמיא הברוכה הקיימת בידי בני העליה שאינם משתפים פעולה כלל עם גזירת הגיוס ואינם מתייצבים לא לדיחוי ולא לפטור בכל מצב שהוא, ובכך מכריזים את ההכרזה הברורה נטולת הפשרות.

במקביל ביום האתמול אנו מתבשרים על שחרורו המפתיע של גיבור החיל שליט"א אשר עפ"י כל ההערכות האופטימיות היה אמור לרצות עונש מאסר גדול ביותר, כאשר הנ"ל נחשב כעריק כבר למעלה משבע שנים, ובחסדי שמים לאחר פעילות מאומצת ע"י עוה"ד מנחם שטאובר הי"ו שנשכר לייצגו ע"י 'הוועדה להצלת עולם התורה' ניתן הפסק המפתיע והמרגש, המוכיח קבל עם ועולם כי 'כל השומע לי אינו מפסיד', ובניגוד לדרך הטבע מוסר הנפש משתחרר אחר

לע"נ הרה"ג רבי ישראל אליקים בין הרב יצחק זצ"ל

הדלקת נרות חנוכה בשמנים השונים

הערה חשובה בעניין הדלקת נרות חנוכה בשבת

למאכל. תהליך יצור של שמן למאור, זהה לחלוטין לשמן זך, רק ששמן זך ראוי למאכל ושמן למאור ראוי למאכל בקושי. אבל להגדירו כשמן מאוס לא נראה שאפשר. ולמעשה הוא דולק יפה כשמן זית זך, ויפה יותר משמן כתיית.

שמן גפת

גפת זיתים היא שארית החומר הנוצר בעת תהליך הפקת שמן הזית, ולכן נחשב לפסולת. ואסורה באכילה לבני אדם ובעלי חיים. בתהליך יצירת השמן זית נכתשים ונטחנים הזיתים עם הגרעינים לעיסה אשר ממנה מופרד השמן, הנותר הוא הגפת שמורכב מזיתים כתושים שברי גלעיני הזית, מעט מים ושאריות שמן. ניצולת הפקת שמן הזית עומדת על כ-20%, דהיינו, הגפת הנותרת מהווה כ-80% מהחומר המושקע בתהליך הפקת שמן הזית. גפת זו משמשת לחקלאות בעיקר, ולעיתים לאחר עיבוד נוסף מפיקים ממנה סוג שמן, תעשייה זו ניצלה את שארית השמן שנותרה בגפת בין 2% ל 7%, ומשמשת בעיקר לתעשיית הסבונים. וכפי שכתבנו אינו ראוי למאכל לחלוטין.

כמובן ששמן גפת כשר להדלקה של נר חנוכה ככל השמנים האחרים הקיימים, אבל האם הוא בכלל שמן זית? וגם אם הוא כן נקרא שמן זית, עדין שתי בעיות ישנם בשמן זה. א' אינו ראוי למאכל ב' הוא אינו דולק יפה, ולמעשה הוא מעלה עשן שחור כמעט תמיד.

שמן זית קרוש

מזה כמה שנים משווק שמן זית קרוש בעיקר בפטילות מוכנות המשווקות לנוסעים וכדומה, (יש לשים לב שחלק מנרות אלו

המופק בכבישה קרה, שמשמעותה שלא השתמשו ביותר מ-350 חום על מנת להפיקו, וללא כל תוספות. דרגת חומציות עד 0.8% זה מוגדר extra - דרגת חומציות עד 2%. מוגדר כתיית - virgin.

שמן זית זך

שמן זית זך עשוי מסוגים שונים של שמן זית, בתהליך היצור מוצאים חלקיקים מהשמן. ועל כן הוא דולק יפה יותר משמן זית כתיית. עד לפני שנים מספר [כשלושים שנה] השמן היחיד שהיה מצוי, זה היה שמן זית זך. כיום מקובל שהשמן כתיית הוא מעולה יותר למאכל, ואין ספק שבבית המקדש לא היו מדליקים בשמן זית שעבר תהליך של זיקוק, אולם עדין יש הרוצים להגיד שמכיוון שהוא דולק יותר יפה משמן כתיית ראוי דווקא להדליק בו.

שמן למאור

הוא שמן שמעל 3% חומציות ומבחינה חוקית הוא נאסר לשיווק

יותר מן השעוה ואינו רגיל להטות בו אפילו בחול זה עדיף מנר שעוה ואולי אף מכל השמנים וכו': דהינו שעניין שמן זית הוא משום שדולק יותר יפה. ואולי יש לחלק בין עניין נר שבת לעניין נר חנוכה. ולהלן נפרט בשיטות הללו ועוד.

בשנים האחרונות אנו מוצאים סוגים שונים של שמנים המתהדרים בתואר "שמן זית" יש לציין שפעמים רבות השמן הוא לא תמיד שמן זית טהור, ישנם מנותני הכשרות שלא נושאים באחריות טוהר השמן (עניין זה של אחריות נותני הכשרות הוא נושא לדיון בפני עצמו. אבל לענ"ד בשמן זית אין מקום לדיון הזה, מאחר שקיום המצווה לנוהגים דווקא בשמן זית. תלוי באמיתות טוהר השמן. וכאשר אדם קונה שמן זית לקיום המצווה, הוא מסתמך על נותני הכשרות שאכן זה שמן זית טהור).

שמן כתיית

מתחלק לשני סוגים: כתיית מעולה extra virgin - שמן

יש לשים לב שהדלקת השמש בליל שבת חמירא משאר ימי החנוכה. וכתב המנ"ב [תרע"ג ס"ק ג'] "אבל לא להשמש ור"ל דבשבת חנוכה אסור לעשות השמש מהשמנים ופתילות שאין מדליקין בהם בשבת דכיון דמותר לעשות איזה תשמיש נגד השמש חיישין שמא יטה וכו'. על כן מי שמדליק נר חנוכה באחד השמנים הפסולים לנר שבת ומותרים לנר חנוכה, המדליק בערב שבת קודש לא יעשה את השמש משמן כזה שפסול בהדלקה של נר שבת קודש.

הדלקת נר חנוכה בשמן זית

במה מקיימים את מצוות הדלקת נר חנוכה. בשו"ע [א"ח תרע"ג א'] "כל השמנים והפתילות כשרים לנר חנוכה ואע"פ שאין השמנים וכו' הגה ומיהו שמן זית מצוה מן המובחר וכו' ואם אין שמן זית מצוי מצוה בשמנים שאורן זך ונקי ונוהגין במדינות אלו להדליק בנר של שעווה כי אורן צלול כמו שמן וכו'

וכתב המשנה ברורה [שם ס"ק ד'] ומ"מ מצווה בשל שמן טפי מנרות של שעוה דע"י השמן נעשה הנס: עכ"ל. דהינו שעניין שמן זית הוא משום הנס. אלא שמצינו בשו"ע [א"ח סימן רס"ד סעיף ו'] ומ"מ שמן זית מצוה מן המובחר. והמשנ"ב כתב [שם ס"ק כ"ג] המובחר - דהוא נמשך אחר הפתילה טפי מכולהו ואם אין שמן זית מצוי מצוה בשאר שמנים שאורן צלול והם קודמין לנר שעוה ונר שעוה קודם לנר של חלב דאורה צלול ויפה [מטה משה] ונ"ל דכ"ז לפי ענין הנר דבנר שלנו [שקורין סטריין] שצלול בודאי

הם תערובת של מיני שמנים, והמקפידים להדליק בשמן זית דווקא, לא ידליקו בשמן כזה] ועלתה השאלה אם זה לכתחילה להשתמש בשמן זה לנר חנוכה. ומרן הגר"ש וואזנר זצוק"ל סבר שמוותר, והובא דעתו בקובצי מבית הלוי בשו"ת שבט הלוי (ח"ט סי' קמ"ג) וקובץ בית אהרן וישראל. [למעשה יש שתי בעיות בשמן זה, א' האם ראוי למאכל ב' הפתילה מצופה בשעווה (על כך בהמשך) אבל ברור שמעיקר הדין ניתן להדליק בשמן זה]

חשיבות ההדלקה דווקא בשמן זית

לעיל הבאנו את דברי הרמ"א שמצווה מן המובחר להדליק נר חנוכה בשמן זית. בקובץ מבקשי תורה על חנוכה הובא בשם מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצוק"ל שיש להעדיף שמן זית הראוי למאכל על-פני שמן זית למאור, וזאת כדי להידמות כמה שיותר לשמן זית של מנורת המקדש. וידוע שבשנים האחרונות השתמש מרן הגריש"א זצוק"ל בשמן זית כתית שבא מטיפה ראשונה של מיצוי השמן מהזית. שהוא הקרוב ביותר לשמן שהודלק במנורה בבית המקדש. מקור הדברים להדליק בשמן כזה, הוא מה שכתב הר"ן בשבת [כא. ד"ה קסבר] וז"ל והאי אסור להשתמש לאורה כל תשמישין במשמע ואפילו תשמיש של מצוה וטעמא דמילתא דכיון דע"י נס שנעשה במנורה תקנוה עשאוה כמנורה שאין משתמשין בה כלל". וכן כתב המאירי [שבת כ"א. באמצע ד"ה זה שביארנו]. "ואף חידוש הפתילות בכל לילה אינו מן הדין אלא דרך הדור ומדמיון נרות של מקדש" מצאנו בדבריהם שיש עניין לדמות הדלקת נר חנוכה להדלקה שנעשה בנרות שבמקדש.

שמן זית קרוב להדלקת הנרות המנורה בבית המקדש. ובדין שמן זית הקרוב לבית המקדש הבאנו משמאי דמרן הגריש"א זצוק"ל, [וכן מובא משמאי דמרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א], שעניין הדלקת נר חנוכה בשמן זית, הוא משום שיש

עניין בהדלקת נר חנוכה לקרוב יותר למעשה ההדלקה במנורת המקדש. ועל כן גם להדליק בשמן הקרוב ביותר לשמן שהודלק בו במנורה, והוא שמן מטיפה ראשונה, ואם לאו לפחות בשמן זית כתית, ולא יפחת משמן זית זך. ויש שהביאו מדבריו שעל כן לא ידליק בשמן למאור או שמן גפת. ודבר זה הוא לא לכל הדעות. מאחר שרוב הפוסקים סוברים שהעניין הוא בשמן זית מכיון שנעשה בו הנס וכפי שיתבאר להלן, ויש אומרים שאף בזה אין לשמן זית עדיפות על פני נרות הדולקים, כשהם צלולים יותר משמן זית.

וכן מצאנו בכתביו של מרן הגר"מ פינשטיין זצוק"ל שכותב את היפוך הדברים (אגרות משה אורח חיים חלק ו סימן מט): "ונראה שהטעם הוא משום דשמן זית שהוכשר למנורה שהוא כתית כמעט שליכא עתה בזמננו שבנ"א אין משתמשין בזה, והיה זה עשיה מיוחדת למנורה לכן אין לנו השמן זית דהוכשר למנורה, ולכן סובר רבה דאין בסתם שמן זית חשיבות ומעלה לנר חנוכה". ולדבריו אין מעליותא לשמן זית יותר מכל שמן אחר בגלל שאין זה בדיק כשמן שהיה במנורה. וכי' צריך לומר למה שבארתי שכוונתו מטעם זה הוא שווה לכל מיני שמן, ולמעט נרות של שעווה או חלב שהזכיר שם, ולא שמטעם זה יהיה דוקא בשמן זית, משום דגם בשמן זית המצוי אצלנו לא הדליקו במנורה שבמקדש, כדכתבתי ושווה הוא לכל השמנים, וכי' עכ"ד.

שמן זית זכר לנס

במשנה ברורה (תרע"ג ד) וכן בחי' אדם (קנ"ד, ח'), מצינו שעניין ההידור בשמן זית משום שהנס בימי החשמונאים נעשה בשמן זית. וז"ל החי' אדם שם: "ומ"מ מצוה מן המובחר ליתן שמן זית דומיא דנס שבמקדש שהיה בשמן זית". מצינו שכל עניין שמן זית הוא משום זכר לנס בלבד. ולדעה זו עדיף שמן זית מכל שמן אחר שלא נעשה בו הנס.

שמן שאורו צלול

יש האומרים שעניין הדלקת הנר בשמן זית משום שאורו צלול יותר משמן אחר. וכן נראה מדברי הגמרא. ולפי זה, שמן שהוא

צלול יותר משמן זית אולי הוא למיעולתא בהדלקת הנר. וודאי בסוגי שמן זית שונים שאחד מאיר צלול יותר מהשני, עדיף את הצלול יותר. ועל כן לדעה זו, שמן זית זך או שמן למאור - עדיף משמן כתית על אף שהוא קרוב יותר לשמן שהיה במקדש.

ומלשון המנ"כ (תרע"ג ד') משמע שעסקין בכל שמן, ולא דווקא שמן זית. וצ"ע. ולפי סברת האגרות משה שהבאנו לעיל דהעדפת שמן זית על-פני שמנים אחרים אינו מפני הדמיון לנס, אלא מפני צלילות האור בלבד. לפי זה, בוודאי אין עניין בשמן זית. ועדיף בכל שמן צלול אחר.

שמן הראוי למאכל

האם יש צורך בשמן הראוי למאכל. הבן איש חי (פר' נח שנה שניה) כתב: "אם הניח שמן זית או שמן שומשמן, שהם ראויים לאכילה, תחת המטה, שורה

עליהם רוח רעה ונפסלים לאכילה, ולכן נפסלים להדליק נר שבת ונר חנוכה, משום הקריבהו נא לפחתך, מאחר דמאס לאדם באכילה. אבל שמן מר שאינו ראוי לאכילה, אינה שורה עליו רוח רעה, ומוותר להדליקו בנר שבת ונר חנוכה" עכ"ד. נמצא ששמן שאינו ראוי למאכל - אפשר להדליק בו, אבל שמן המאוס - גם אם ראוי למאכל - אי אפשר להדליק בו. וכן מצינו במנ"כ שם ס"ק ג' ובשער הציון שם. וכאמור לעיל ששמן למאור, הוא לא בהכרח "אינו ראוי למאכל", כי אם מצד חוקי ותקנות השלטונות ששמן שהוא מעל חומציות מסוימת, לא משווקים אותו למאכל. פשוט הוא שבעבר כן היו אוכלים שמן זית כזה שיש בו רמת חומציות גבוהה. ובוודאי שהוא כשר להדלקת נרות חנוכה. מאידך, שמן גפת - גם אם נגדיר אותו כשמן זית - אינו ראוי למאכל כלל.

רישום לשנת הלימודים הבעל"ט תשפ"ז

הרישום יתקיים אי"ה
מיום רביעי ד' טבת
ועד יום רביעי י"ח טבת
במשרד ביה"ס רח' קאליש 12 ב"ב

יש למלא פופס
ולצרף דמי רישום בסך 100 ₪

לאחר התאריך הנ"ל
יגבו דמי רישום בסך 250 ש"ח

לפרטים נוספים, ניתן להתקשר
(בשעות הבוקר) למשרד: 03-5466991

בברכה
ההנהלה

ההכרזה האדירה שת בשבת קודש פרשת מ

שבת "מי

מיסודו של עמוד האש אבי הישיבות שומר הח

על ידי כלל האברכים והבחורים
לחיזוק המשך העמידה הנחושה כחומה בצורה מ
ד' עמכם גב

בכל בתי הכנסת וקהילות הקודש, ייערכו כינוסי 'עונג שבת' לה

בית

קהילות: משכן א
בית הכנסת המו
נטעי כנה, דרכי ע
היכל שמואל, היכל בנ
אדרת שמואל
יתקיים במוצ"ע
באולמי שבט הלוי, נ
ישאו ד
הגאון רבי ינון ע
אחד מגדולי ראשי
פאנל
בהשתתפות הרה"ג רבי
הרה"ג רבי יונה כ
הרה"ג רבי משה

אל

קהי
חניכי הישיבות
באר ע
בבית הכנסת
בשעה
ישאו ד
הגה"צ רבי חזקיהו ה
הגאון רבי חנוך א
הרה"ג רבי אברהם יונ

ירושלים

קהילות: זכרון שמואל - בר אילן,
דרכי שמואל - זכרון משה, דרכי שמואל - עזרת תורה
איגוד קהילות בני התורה - רמת אשכול
דרכי שמואל - סנהדריה המורחבת, בני הישיבות - רוממה
נר שמואל - גבעת שאול, בני הישיבות - רמות א'
בני הישיבות - רמות ג', המרכזי - רמות פולין רמות ד'
בני תורה - הר נוף, גבעת שמואל - גבעת המבחר
המעמד המרכזי - אולמי סוכת דוד

מוצאי שבת קודש - 20:30

ישאו דברים:

הגאון רבי משה רבלין שליט"א
מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א
ראש הישיבה הגאון הגדול רבי יונה זלושינסקי שליט"א
ראש הישיבה הגאון הגדול רבי זבולון שוב שליט"א
הרה"ג רבי אברהם ארנובסקי שליט"א
הרה"ג רבי דוד צוקר שליט"א

קהילות תומור דוד, מנין אברכים נווה יעקב,
אהל איתן - נווה יעקב

אולמי נחלת שמואל רחוב זווין

בשעה 21:00

ישאו דברים:

הגאון רבי מיכל לינדר שליט"א
הגאון רבי אברהם יחיאל אונא שליט"א

בני ברק

קהילות: אשי ישראל, באר שמואל,
דרכי שמואל, מנין אברכים,
קהילת חניכי הישיבות חידושי הרי"ם,
אוהלי ישועה, תפארת שמואל, אלפי מנשה,
תפארת נחמן, עמק ההלכה,
מנחת שלמה, חניכי חדרה,
תלמידי ישיבת גרודנא,
דרכי שמואל, מעגלי צדק, מעלות ישראל,
דרכי שמואל - קריית הרצוג,
אהל משה - מערב בני ברק,
אבי עזרי פרדס כין,
תל גיבורים פרדס כין,
משכנות שמעון - פרדס כין

המעמד המרכזי
אולמי הדקל

רחוב עזרא 22

בשעה 20:30

דברי פתיחה:

הגאון רבי אברהם ישעיהו שושן שליט"א

ישאו דברים:

ראש הישיבה הגאון הגדול רבי יונה זלושינסקי שליט"א
הגאון הגדול רבי חנוך הבלין שליט"א
הרה"ג רבי דוד צוקר שליט"א

משך נעם יראתה?

ישמע בכל קצווי ארץ
קץ - חנוכה ה'תשפ"ז

רד' אר"י

ותם רשכבה"ג מרן גאון ישראל וקדושו זיע"א

בני העליה בכל קהילות הקודש
ול גזירות עקירת הדת ותעתועי תעמולת השמד

רדי החיל!

זודות ולהלל לשמך הגדול על נסיה ועל נפלאותיה ועל ישועתה

ביתר עילית

קהילות זכרון שמואל גבעה B,
בית הכנסת החדש גבעה A
בבית הכנסת זכרון שמואל, בשעה 20:45
ישאו דברים:
המרא דאתרא
הגאון רבי מאיר שמחה אויערבאך שליט"א
הגאון רבי יחזקאל צולמן שליט"א

גני איילון - אחיסמך

קהילות דרכי שמואל, בית המדרש החדש
בבית הכנסת דרכי שמואל
בשעה 20:30
ישאו דברים:
מרא דאתרא הגאון רבי עופר שמאי היימן שליט"א
הרה"ג רבי ישראל צדוק מייקל שליט"א

טבריה

קהילת אור תורה
בבית משפחת לוגאסי בשעה 20:30
רחוב הרצל 7
ישאו דברים:
הרב הגאון רבי אריה פישר שליט"א
אחד מגדולי התורה שליט"א

מודיעין עילית

קהילות: משכן אהרן, יחל ישראל,
דרכי שמואל, הגר"א נחלת צבי,
דעת זקנים, יוצאי כנסת יצחק חדרה,
מעגלי צדק, היכל יצחק,
מערב ברכפלד, אהבת תורה, אהל רחל,
המרכזי - חפציבה, גן ההדסים, בית שמואל
בחדר האוכל

שע"י ישיבת כנסת יצחק
שערי תשובה 4, **בשעה 20:30**
בהשתתפות רבני העיר שליט"א
ישאו דברים:
הרה"ג רבי יונה מרצבך שליט"א
הרה"ג רבי משה פורמן שליט"א

אשדוד

קהילות: המרכזי - בית שלמה, משכן חנוך,
חניכי הישיבות - זכרון יוסף, המרכזי - אביעזרי,
חניכי הישיבות - אהל שרה, מעגלי צדק
בחדר האוכל שע"י ישיבת גרודנא
בשעה 21:00
בהשתתפות ראש הישיבה
הגאון הגדול רבי משה שמידע שליט"א
ישאו דברים:
הרה"ג רבי אברהם ארנובסקי שליט"א

שמש

אשר - רמה ג' 1,
כזי - רמה ד' 3,
שמואל - רמה ד',
י התורה - לב שמואל
ל - רמה ג' 2
בשעה 20:30
חל שורק 25 רמה א'
יבדים
שילוני שליט"א
הישיבות שליט"א
מיוחד
אברהם מנסק שליט"א
מרצבך שליט"א
שרייבר שליט"א

עד

לות:
גבעת שאול,
שמואל
באר שמואל
20:45
יבדים:
כהן קצבורג שליט"א
גרנטרוי שליט"א
ה שטרנפלד שליט"א

עם מבקשי רצונה

מאת יחיאל טרוביץ

ועל המלחמות בימים ההם בזמן הזה

1

לאחר כשנה וגררה את ישראל למערכת הבחירות הרביעית תוך שלוש שנים.

בחודש תמוז תשפ"א הוקמה הממשלה הבאה, ובראשותה הועמדו בנט כראש הממשלה ולפיד כראש הממשלה החלופי.

כשנה לאחר מכן אושר החוק לפיזור הכנסת ברוב של 92 חברי הכנסת ובלא מתנגדים, ותאריך הבחירות נקבע ל-ז' בחשוון ה'תשפ"ג.

לאחר שנתניהו שוב ושוב לא הצליח להקים ממשלה, היה ברור שמי שהולך עד הסוף, ויהיה בצד המנצח יזכה להגשים את כל חלומותיו.

או אז החלו לצוץ ההסברים, "הפעם זאת חובה", "זה או הכל או כלום", ומדובר ב"הזדמנות חד פעמית" בה נציגי המפלגות החרדיות יהיו לאבני היסוד של ממשלת ה"מין על מלא" שתקום, ויוכלו לעשות כרצונם.

פתאום שמעו את זה בכל פינת רחוב, בכל 'קאווה שטיבל' או בבתי התבשיל 'ר' יסע' בן ר' משה: "הפעם זה אחרת".

לא סתם "ננצח". הפעם זה "ננצח ובגדול".

"ימין על מלא". הפעם "אף אחד לא יוכל לעצור אותנו".

ומצביעי המפלגות החרדיות? אוי, אח יקר, המצביעים הרגישו שהגיע הרגע ההיסטורי שלהם.

אחרי שנים שהיו שותפים

שמרו על הפך.

ברגל גסה דרכו עליו, ניפצו את החרס, שפכו את השמן הטהור על הרצפה - עד הטיפה האחרונה.

עכשיו החדר חשוך. האור שיכול היה להימשך ימים - כבה ברגע.

הם עומדים באפלה ומאשימים את החושך שבעצמם הזמינו. הפך נשבר. השמן נשפך. חלון ההזדמנויות נטרק.

היתה זאת מערכת הבחירות החמישית שהתקיימה בתקופת המשבר הפוליטי לאחר ארבע מערכות בחירות שבהן לא הצליחו להרכיב ממשלה מתפקדת לאורך זמן.

לאחר הבחירות לכנסת העשרים ואחת שנערכו בד' ניסן תשע"ט, לראשונה בהיסטוריה של מדינת ישראל, התוצאות לא הביאו לכינון ממשלה, והכנסת הכריזה על פיזור כחודש לאחר השבעתה.

בי"ז באלול תשע"ט התקיימו בחירות חוזרות, וכך בפעם השנייה בהיסטוריה של המדינה, הכנסת פיזרה את עצמה לאחר כשלושה חודשים ממועד השבעתה.

מערכת הבחירות השלישית התקיימה בו' באדר תש"פ, ובמהלכה התפרצה הקורונה, בהמשך הוחלט על הקמת ממשלת אחדות שהתפרקה

לעין כל ההתרפסות המבישה שהובילה לתוצאה הקשה, בסופה הוכרזו כל בחורי ישראל בני הישיבות ואברכי הכוללים כ'משתמטים' בצורה רשמית במדינת היהודים.

היתה זאת הזדמנות פז היסטורית, חלון זמן מצומצם שנוצר ואפשר חזרה מהירה ובטוחה להסדר הוותיק 'תורתו' אומנותו' שהיה נהוג במשך עשרות השנים האחרונות.

כעת, למרבה הצער, הכל בגדר היסטוריה עגומה.

אבל חשוב להיזכר, לדעת, לא לשכוח ולהשכיח.

מי ורק מי האשם בפרשה שסופה לא נראה באופק.

הם יספרו על בג"ץ, על יועמשי"ת, על מערכת המשפט, על השמאל או על הציונות הדתית.

הבל.

הכל יכול היה להיפתר כלא היה.

וכך זה היה:

הם עלו לשלטון, ומצאו פך שמן טהור - קטן, נדיר, שלם.

מספיק כדי להדליק נר אחד ולאפשר אור לימים ארוכים.

חלון זמן נפתח לפנייהם: להשתמש בשמן הזה בחכמה, לתקן את מה שכבה, לבנות מחדש את מה שנשבר.

אבל הם בגדו בשולחיהם ולא

בדור שפל, ימי חג החנוכה, החולפים על פנינו מדי שנה, מלואים בשטף בלתי פוסק של טורים מעונבים, כתבי עת מצוחצחים ועלונים ססגוניים, המבליחים בצבעוניותם - כולם מבקשים להצביע על הקשר האקטואלי בין הימים ההם לזמן הזה, ולהזכיר לציבור שהחג הנה הגיע.

הרדודים שבאסופה זו יסתפקו בהצגת תצלום חפז של אדמו"ר שלראשונה ענד את ה'קופליק' לראשו בעת הדלקת הנרות, או של עמיתו המפיק צלילי נגינה על מיתרי הכינור הרוטטים, ידונו בלהט מי הדליק ראשון ומי הביא חידוש בניגון ה'מעוז צור'.

אך הוגי הדעות הרמים יותר - כותבים על המתיוונים של דורנו, על "להשכיחם תורתך" בימינו, או על ה'כתבו לכם על קרן השור' העדכני.

אין אנו נדרשים להרחיק ולהפליג עד לתקופת היוונים הקדמונים; אותם מאורעות, בווריאציות שונות קיימות בימים האלו - בזמן הזה.

"שִׁבְכָל דֹּר וְדֹר עֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ וְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם"

עולם התורה מציין בחנוכה זה שלוש שנים עגומות שחלפו מאז אותו רגע מכונן בו נחשפה

"...בזה שאנחנו לא משתתפים, בזה אנחנו גם מבטאים את הקידוש השם, וכמדומני שהכינוס הזה עצמו, ב"ה שזכינו לאלפי רבבה שמשתתפים בכינוס הזה, זו הכרזה, הכרזה יותר חזקה ויותר תקיפה של קידוש השם מאשר להטיל פתק לקלפי, ולכן ודאי שכך צריך להמשיך, אנחנו בבחירות לא משתתפים".

אכן, גוש הימין הצליח לשבור את תקרת הזכוכית, והביא הישג. בליל הניצחון, כשהמספרים עלו והתקבל המספר 64 בתדהמה מהולה בהתרגשות, מישהו בבלפור פתח שמפנייה ובחור ישיבה בבני ברק התחיל לרקוד עם הסטנדר.

כי שניהם ספרו את אותו דבר: הפעם זה לא סתם ניצחון.

הפעם זה הכול! בשבת הבאה התקיימו 'קידושים' מרכזיים בקהילות הקודש בכל אתר ואתר, שנים חלמו החרדים על 'ממשלת החלומות' והנה זה בא.

של היום אין לנו שום שפה משותפת, שום דעה משותפת כמעט בשום תחום. אין לנו שום ענין שאנו משותפים בו חוץ משמירת תורה ומצוות. ולכן מרן ראה את הצורך להקים אותנו בתור התאגדות נפרדת..."

במרכז דבריו של רבינו זצוק"ל היתה הוראתו הברורה בעניין הבחירות שהתקיימו: "הייתי רוצה להזכיר פה נושא שספק בעיני אם יש צורך לדבר עליו כאן, משום שודאי הציבור מעצמו מבין אותו, עניין הבחירות שמתקיימות בימים הקרובים, אין צורך לומר שלא חל שום שינוי בהוראה של מרן זצ"ל שלא להשתתף בבחירות".

"לא חל שום שינוי לטובה, אבל חל שינוי עצום לרעה. איך יעלה על הדעת שאנחנו נשתף פעולה עם אנשים שמוכנים להתפשר על כל דבר שבקדושה, עם אנשים שהישיבה בקואליציה אצלם היא בגדר יורג ואל יעבור, ושאינן שום סיבה ערכית שתביא אותם לפרוש מהקואליציה".

לא יושגו 61 קולות, או שהשמאל יעלה - האצבע המאשימה תופנה ללא רחמים ועל כל המשתמע! בסופו של דבר, ציבור בני התורה לא נכנע ללחצים והאיזמים, ונמנע מלהשתתף באותה מערכת בחירות בהוראתו החד משמעית של רבינו הגדול מרנא הגר"א הכהן זצוק"ל אותה מסר במשאו ההיסטורי במעמד 'הכנסיה הגדולה' שנערך בהיכלי הארנה.

למעמד האדיר, הגיעו נציגים מכלי תקשורת רבים, שביקשו לסקר את ההוראה שהיתה צפויה להימסר, כאשר רבים סברו כי יש בכוחה לשנות את המפה הפוליטית.

לשם המחשה, היה אחד מהעיתונאים שבחר לפרסם תיעוד קצר מהרבבות שגדשו את יציעי הארנה תחת הכיתוב: 'המנדט ה-61 של ביבי כעת בארנה'..

במהלך משאו התייחס רבינו הגדול זצוק"ל להיבדלות מהם ומהמונם ואמר: "לצערנו במצב

אבל בלי הרבה משמעות, פתאום הם הלב הפועם של המחנה.

"אתם לא סתם תהיו שותפים", לחשו להם מ'הליכוד', "אתם תהיו היסודות. בלעדכם אין בניין. תבקשו מה שבא לכם - ניתן. תרצו לבטל את חוק הגיוס? יהיה מבוטל. תרצו תקציבים כמו שלא ראיתם מעולם? יזרמו. תרצו להעביר את חוק הגיוס החדש שלכם כפי שהוא? עובר בקריאה ראשונה, שנייה ושלישית באותו ערב".

באותם ימים, היה מי שניסה לפנות אל ציבור בני התורה בניסיון להביא את עשרות אלפי בני התורה אל הקלפי.

בדיווח אחד מני רבים שפורסם בכלי התקשורת סופר על פניות מצידו של נתן אשל מקורבו של נתניהו, בניסיון להיפגש עם רבינו הגדול זצוק"ל שדחה את הבקשה. לשורות הבקשות התלוו איזמים קשים, בהם נאמר כי יתכן וקולות בני התורה ישמשו כלשון מאזניים במערכת הבחירות, ובאם

התחושה הייתה שהנה הגיעו שנות 'תור הזהב', דידן נצח! הכל עבד כמותכנון. כעת נדרש 'לפתור' בקלות את נושא הגיוס.

הוחל במו"מ לצורך גיבוש ההסכם הקואליציוני, מועצה"ת של אגו"י התכנסה ב"ב חשון בירושלים, והתקבלה ההחלטה להשיב את 'חוק טל' עם 'פסגת ההתגברות' בניסיון למנוע את התערבות הבג"ץ.

החכ"ם הודיעו כי "בלי פסקת ההתגברות אין ממשלה" ובכותרתו הראשית של בטאון אגו"י 'המודיע' ביום ג' ה' בכסלו תשפ"ג נכתב "הנציגות החרדית בכנסת עומדת על הבטחת הנושאים הערכיים כתנאי להמשך התקדמות המשא ומתן". בכותרת המשנה נכתב "במרכז הנושאים: הקרב על חוק הגיוס: בליכוד מנסים להתכנס לחוק עם יעדי גיוס בסגנון 'מתווה אטיאס' שהיה לפני שלוש שנים, ב-2019, באגודת ישראל וגם ב'ש"ס' מתעקשים על חזרה לחוק טל", גם יו"ר הציונות הדתית הודיע שיצטרף לעמדה זו, מסתמן שגם יתר המפלגות הדתיות

אלא שכפי שנכתב, לא שררה במפלגות החרדיות תמימות דעים, ובמסגרת המו"מ בין הליכוד ליהדות התגלעו אי אלו חילוקי דעות. בעוד באגו"י התעקשו על חוק טל ופסקת ההתגברות, מנגד במפלגת 'דגל' חתרו למתווה חוק גיוס פשרני והסתפקו בדרישה שבהסכמים הקואליציוניים יכתב כי חוק הגיוס יובא בהסכמה כוללנית של סיעות הקואליציה.

ובליכוד העדיפו חוק בנוסח עליו סוכם בממשלת נתניהו - גנץ, עליו הסכימו להתפשר בנציגות החרדית. חוק שמד זה כלל בתוכו יעדים אימתניים לצד סנקציות כלכליות על עולם התורה במקרה של אי עמידה ביעדים.

ובכן, אז זה קרה - לראשונה הוכשרה השעה - להשבת הסדר 'תורתו אומנותו' כמו פעם, ובציבור החרדי הכללי גברה הדרישה לעמוד בכל תוקף למען קיומו של עולם התורה והישיבות, ולהתנות במסגרת המו"מ הקואליציוני כי הדבר יעוגן בחוק, וכי יש לפתור את בני הישיבות משירות צבאי וכפי שהונהג בעבר.

זה היה ברור מתמיד כי אם לא עכשיו - אימתי!

כיום ניתן לחשוף, כי באותם ימים רבינו הגדול מרנא הגר"א הכהן זצוק"ל פעל בדרכים שונות בקרב ההנהגה הרוחנית של מפלגת 'אגודת ישראל', וכן בקרב חלק מרבני 'דגל' על מנת שיאותו לעמוד להשבת המצב לקדמותו כפי שהיה נהוג בעבר - הסדר 'תורתו אומנותו', ובנוסף יעשה התיקון לחוק עוד טרם כינון הממשלה. אולם כצפוי הנציגים החרדים גררו רגליים ונכנעו ללחצים שהופעלו על ידי ראשי 'הגוש' שחששו כי חקיקת חוק הגיוס תמנע מהם להעביר בכנסת את 'הרפורמה המשפטית'.

לאחר מאמצים שנעשו על ידי בני התורה בהוראת רבן של ישראל זצוק"ל נענו במפלגת אגודת ישראל לדרישה זו, אולם כאשר הדבר הגיע לידי ביצוע, לא עמדו בהתחייבותם ונגררו ללחצים האימתניים שהפעילו עליהם ראשי מפלגת 'דגל'.

נציגי 'דגל' גררו רגלים ומיאנו כאמור לכל דרישה ציבורית בנושא.

בדברים שיצאו מלב הארי החי רבן של ישראל מרן ראש הישיבה זצוק"ל בעת כינון המו"מ הקואליציוני, ביקש רבינו הקדוש מדם לבו הטהור: "הייתי רוצה במקום זה לעמוד כשליח ציבור ובתורת זכיה, לפנות לכלל הציבור החרדי בארץ שממשך לשמור תורה ומצוות בכל המובנים, שיבקשו מכבוד האדמו"רים, הרבנים וראשי הישיבות של הציבור החרדי; אנו עומדים לפני הקמת הקואליציה אשר המפלגות החרדיות מהוות כשליש ממנה, וכידוע כל המשתתפים שם רוצים להעביר את חוק ההתגברות, אולם לצערי לא שמענו מה הנציגים אמורים לדרוש לאחר שיעבור חוק ההתגברות... למעשה כולם יודעים שאין שום אפשרות להקים ממשלה בלי הקולות שלהם, כך שהם יכולים לעמוד על הדרישה הזו בתוקף. בקשתי בשם כל ציבור יראי ד' שהאדמו"רים והרבנים יכפו על הנציגים לדרוש לחזור חזרה לחוק הישן של 'תורתו אומנותו', זה חוק שהתקיים כבר עשרות שנים גם בממשלות

שמאל, הם יכולים כעת לדרוש זאת בלי פשרות ובלי תירוצים של 'רע במיעוט'... להחזיר את החוק למתכונת הקודמת, בוודאי שאם הם יעמדו על כך, יש סיכוי טוב שזה יתקבל".

למרבה התדהמה, במפלגת ש"ס לא עסקו בחוק הגיוס, הם ריכזו את עיקר המאמצים בהעברת 'חוק דרעי' - תיקון לחוק יסוד שתוכנו: בסעיף הקובע 'לא ימונה לשר מי שהורשע בעבירה ונידון לעונש מאסר' - תוחלף המילה 'מאסר' במילים 'מאסר בפועל'.

גדולי התורה וראשי הישיבות הספרדיים ובראשם זקן ראשי הישיבות ומנהיג הציבור הספרדי רבי משה צדקה שליט"א לא עמדו מנגד ובמכתב חריף פנו לנציגים בדרישה ברורה: "...אנו מצויים לפעול במסגרת המו"מ הקואליציוני להציב דרישה איתנה בלתי מתפשרת להחזיר ליושנה את הסדרת הדיחוי כפי שהיה נהוג כל השנים שעברו עד ביטול 'חוק טל', ולכלול מראש בהסכם הקואליציוני התחייבות ברורה מפורטת של כל הקואליציה להסדרת נושא זחית הגיוס בחקיקה ללא מכסות ויעדים, שילוב בתעסוקה וכדו' בכל שום וחניכה דאית להו (ואף לא בהחלטת ממשלה), בשום צורה ואופן, באופן שהחוק לא יוכל להיפסל או לקבל פרשנות ע"י הבג"ץ. ולרבות חקיקת פסקת ההתגברות כנדרש".

"ובודאי כי ללא הסדרת הדברים כאמור לעיל, אין לחתום על שום הסכם קואליציוני, ואף לא לתמוך בשום ממשלה, אף במחיר שעי" זה לא תקום ממשלה וכ"ש במחיר ויתור על עניינים אחרים. וחלילה לעשות את הטפל עיקר והעיקר טפל..."

ואז זה קרה.

למרבה החרפה, כאשר הדד-ליין להקמת הממשלה התקרב, הגיעו הנציגים של המפלגות לסיכום, כי חוק הגיוס יחוקק בהצמדה להעברת תקציב המדינה לשנת 2023.

בתחילה, נציגי אגודת ישראל סירבו מכל וכל להסכם, שכן טענתם הייתה, מדוע בן גביר ודרעי, מקבלים חוק כפי בקשתם

קודם להקמת הממשלה, ואנחנו לא נקבל חוק גיוס כפי שאנחנו דורשים? אם הם לא מאמינים לנתניהו שהוא יעביר את החוקים לאחר הקמת הממשלה, גם אנחנו לא מאמינים לו ודורשים להתחיל בחקיקת החוק עוד קודם להקמת הממשלה.

הדרישה השנייה של אגודת ישראל הייתה, שייכתבו בהסכם הקואליציוני, כל סעיפי החוק - כלומר שלא יהיה בחוק החדש, יעדים, סנקציות פליליות וכן יוכר באופן רשמי חוק ערך לימוד התורה.

מנגד, שתי הסיעות האחרות - ש"ס ודגל, הבהירו לנציגי הליכוד, כי אין להם טעם לכתוב את זה בהסכם הקואליציוני, מכיוון שברגע שההסכמים יונחו על שולחן הכנסת, הם יעוררו סתם רעש ציבורי מיותר, שאין בו טעם קודם להקמת הממשלה.

אלא שצוותי המשא ומתן של המפלגות - הליכוד ויהדות התורה - הגיעו לסיכומים - ולמרבה החרפה התקבלה ההחלטה המבישה לפיה חוק הגיוס לא יהיה כלול בהסכמים הקואליציוניים.

בכ"ח בכסלו תשפ"ג - שלוש שנים בדיוק לאחר - פורסם באופן סופי ההסכם הקואליציוני בין הליכוד לבין יהדות התורה, והתברר כי המפלגות החרדיות 'שכחו' את עולם התורה והישיבות, כאשר הסכימו לוותר על נושא זה שהנשמה תלויה בו - ולשמו נשלחו.

הסעיף שנכתב בהסכם הקואליציוני דחה את החקיקה בנושא למועד מאוחר יותר, ולגבי גוף החוק נכתבה הצהרה כוללנית ומעורפלת, שהליכוד ידאג לפרש אותה כחקיקה ברוח המכסות והיעדים.

לאחר שורה של סעיפים הפותחים את ההסכם הקואליציוני העוסקים בתקציב רווחה, מס על חד פעמי ושתיה מתוקה, רפורמה בחקלאות ועוד, מגיע סעיף 18 בהסכם ובו נכתב: "לאור החשיבות שהעם היהודי העניק ומעניק ללימוד תורה לאורך הדורות, תושלם חקיקת חוק יסוד לימוד תורה הקובעת שלימוד

התורה הוא ערך יסוד במורשת העם היהודי, וזאת עד להעברת תקציב לשנת 2023.

בד בבד, עד העברת התקציב לשנת 2023, יושלם תיקון לחוק שירות הביטחון להסדרת מעמדם של תלמידי הישיבות בהסכמת כל סיעות הקואליציה."

החלק הקריטי ביותר, של הגדרת ההסדר שייקבע בחוק שירות ביטחון ומה תהיה צורתו - לא נכתב. זאת בניגוד להכרזות מוקדמות של חלק מהניציגים, כי ידרשו חזרה להסדר הוותיק של 'תורת אומנות'.

ההחלטה להיכנע לדרישתו של נתניהו, שתבע כי חלק זה יישאר מעורפל, משמעותה הברורה היתה כי יהדו"ת נכנסת לקואליציה ללא כל התחייבות על החזרת ההסדר לקדמותו.

כעת, בעיצומה של שנת בחירות, אם קיים עדיין אצל אי מי ספק כלשהו האם יש לאותם נציגים מה לחפש על כורסאות העור בגבעת רם, שיתבונן לאחור, איך הרסו בידיים את האפשרות שנקרתה לידיהם!

חלון זמן נפתח לפנייהם - רחב, מואר, נדיר.

הם יכלו לקבל מה שרצו, לדרוש את הדבר הכי חשוב לשמו נשלחו, ובמקביל גם לבנות מחדש את האמון.

אבל הם בחרו אחרת.

במקום מברג - הביאו פטיש. ניפצו את הזוגיות לרסיסים, קרעו את המסגרת מעל הקיר, והפכו את החלון לחור מכוער, פתוח לכל רוח.

עכשיו הרוח נושבת חופשית - הקור חודר, מקפיא עצמות.

חלון ההזדמנויות נטרק מאחוריהם, והם נשארו מבחוץ, מתלוננים על הקור שבעצמם הזמינו פנימה.

מי יתקן עכשיו? מי יבנה חלון חדש כשאותם אנשים עדיין מחזיקים את הפטיש?

הם סרבו להתעקש על 'הדרישה הקיצונית', הם סברו שאין צורך בכך, בקלות יהיה ניתן להביא מתווה פשרות ולסיים את הסאגה 'מעל הראש של הפלג' דבר אחד ברור: אם הם היו יודעים מראש את התוצאות וההשלכות "הכלכליות" - הם היו

מתאבדים' על הסעיף הזה. מה נאמר ומה נדבר: חבל שלא הקשבתם..

2

היה זה לאחר אותם שנות זוועה וחורבן באירופה, כשאותם שרידים "הנשארים בציון והנותנים בירושלים" החלו ביציקתו של עולם תורה מפואר. ישיבות, כוללים, חדרים ובתי יעקב הוקמו בזה אחר זה, ניצבים הם לתלפיות, מעמידים דורות ליראה ולתורה.

כמו תמיד, היו שלא יכלו לשאת את הפריחה העצומה, את ההבטחה הנצחית "לא תשכח מפני זרעו עד עולם..." מתגשמת מול עיניהם, וה'פן ירבה' הפך לדאגה קיומית עבורם, דרך התמודדותם עם התופעה לא הייתה בחומר ולבנים, כי אם שינוי הרוח והפיכתה מן היסוד. לשם כך עמלו והגו יחד טובי המוחות שבהם וכך קם לו "כור ההיתוך הישראלי" שם "יوتכו" החרדיים לדבר ה' אשר יבואו בשעריו, ויהפכו רח"ל לכלל העמים בית ישראל...

זה לקח זמן...

לפני למעלה מעשרים שנה, שנות דמדומי חמה של המאור הגדול מרנא האבי עזרי זיע"א נפל דבר, החלו להירקם בשולי המחנה מזימות שפלות למימוש המטרה, רבותינו מאורי הדור וביניהם רבנו מרן הדרכי שמואל זיע"א חרדו בלב ובנפש לגורל האומה, ובדם ליבם כתבו וחרטו לשעה ולדורות "הגיע לידינו כמה מאמרים של אנשים הנושאים איצטלא דרבנן ושליחי ציבור, הבאים להסביר גודל הקמת המסגרת הצבאית... באנו לזעוק ולהרים קול מר על סילוף יסודי התורה שקיבלנו מנותן התורה במעמד הר סיני ראינו שם ביטויים אשר קרע על קרע יש לעשות עליהם...אוי לעיניים שכך רואות ואוי לאוזניים שכך שומעות..."

רבינו הגדול מרנא האבי עזרי זצלה"ה הנחיל את הדרך, המשיך אותה רבינו מרנא הגר"ש אלישיב זצוק"ל, אך לדאבון לב החומה הבצורה נסדקה, היה זה באותה העת בה מצוקים ואראלים היו אוחזים בארון הקודש, רבינו יוסף

שלום זיע"א מוטל היה בין שמים לארץ, פסו גודרי גדר, צומתו משיבי חמה, קמי בפרץ אין...

נפלה החומה!!! חוק רשמי במדינת ישראל אשר מכריז על פגיעה ממוקדת בליבה של האומה, ב"יסוד קיומנו".

"כי לא יטוש ה' עמו ונחלתו לא יעזוב", רבינו הגדול שר צבא ה' חוגר כלי מלחמה ויוצא בעוז ובגבורה יחד עם רבותינו מאורי הדור זיע"א ושיבדלחט"א.

ואז יוצאת לה מ'קודש הקודשים' בשערי חסד הקריאה המדהדת "מי לה' אלי!!!"

שבת לוי, לגיונו של מלך, אותם אשר הבינם מדעם, מצטרפים ונענים לצו השעה, בעוז ובגבורה... ובעיצומה של המערכה, בליל שב"ק זכור לסדר כי תשא את רא"ש בני ישראל, נשמתו של עמוד הא"ש פורחת ועולה באחת למרומים.

אהה - - -

"איך נפלו גיבורים בתוך המלחמה"

"התנערי מעפר קומי"

רבינו הגדול מרנא הגר"א הכהן זצוק"ל אוסף את רבבות בני התורה, בני שבת לוי, והמלחמה נמשכת בעוז!

"כל אחד מבין שהחילונים, וגם קרובינו, יושבים ומצפים - הנה המנהיג עלה למרום, הציבור ייחלש. ולכן היום זה חובה גמורה להראות שהראש ישיבה עלה למרום, אבל ההוראות שלו נשארו, והציבור ימשיך בדרך שהוא הורה לנו, וב"ה שהוא השאיר הוראות ברורות, וזה חובה מעל ומעבר שהציבור ישתתף וכל הציבור יראה שאנחנו לא נוזז ואנחנו נמשיך את הדרך" - שאג הארי החי מנהמת ליבו הטהור.

ט"ו כסלו תשפ"ה - - -

באה השמש בצהריים - שמים בוכים, ארץ בוכה, כל צבא מרום נושאים נהי.

נשמת לבן של ישראל פורחת מגופו הטהור, ועולה למרום, אל צור מחצבתה, "להתענג על ד' וליהנות מזיו שכניתו, כי זהו העידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא".

- - -

שם במרומים, עומדים להם יחד שני שרי הצבא, ופועלים לפני

כסא הכבוד יחד עם צבא מעלה, "שומר ישראל שמור שארית ישראל ואל יאבד"

ושוב מתלכד שבת לוי, ומודיע בקול ברור כי דרך התורה תמשיך בעוז!

ומסביב יהום הסער - חוקים נופלים, תקציבים מתבטלים, ובחורי ישראל - כולם הופכים ל'משתמטים'.

מעצרים המוניים, רדיפה אכזרית של בני ישיבות, והתגובה בוששה מלבוא..

ציבורים וקהילות שמבקשים להצטרף למאבק המרומם, והבנה שמתחילה לפתע לחלחל בקרב רבים.

כמובן שיש מי, שעסוק בדבר אחד ויחיד: שלא יאמרו ר' שמואל צדק...

3

ימי החנוכה תשפ"ו.

בכל קהילות הקודש יבואו ויתקבצו לגיונות לגיונות של בני עליה, גבורי החיל, בני שבת לוי, אלו שעמדו בעוז ובגבורה ונענו לקריאת מי לד' אלי.

אלו שהתוו וסללו את הדרך לאותם רבבות שיבואו בעקבותיהם.

הם שעמדו מול עולם ומלואו והראו כי אין לחשוש ולפחד לא מאיומים ולא ממעצרים.

"אם לעבודת אלילים את וכלבא שוין".

הן הן נצח ישראל לא שיקר, יש המשך... שאי סביב עיניך וראי מי ילד לי את אלה... נערים פני זקנים ילבינו! אכן, אחר אלפיים שנות גלות... יש המשך!!!

נשמתם של רבותינו הקדושים מאורי האומה רבינו שמואל ורבינו אשר זיע"א יהיו חופפות... יש שכר לפעולתך... ושבו בנים לגבולם...

לו זכינו... והיו הוא עימנו... העט לא יוכל לתאר את שמחת ליבם... עין לא ראתה.

ועכשיו שלא זכינו... עומדים הם מלמעלה צופים לבית ישראל, רואים הוא את בניהם צועדים בדרך המסורה, ממשיכים בעוז את שלשלת הזהב...

קודשא בריך הוא אומר לפמליא דילי "חזו חזו בני חביבי..."

שמירת פך השמן הטחור:

שיחה מיוחדת במחיצת הגאון רבי עופר שמאי היימן שליט"א
חבר ביה"ד "משמרת חומותינו"

אחד ממפעלות הקודש ותקנותיו של רבינו הגדול מרן רבי אשר הכהן זללה"ה אותם הקים בערוב ימיו תוך התמסרות רבה הוא בית הדין "משמרת חומותינו".

חשיבות רבה ניתנה לבית הדין ע"י רבינו הגדול ז"ע שראה בזה את הצלת הדור מפני סכנות פגעי הטכנולוגיה, קבע את התקנות, וגדר את הגדרות.

עמל רב יגע רבינו מרן זצוק"ל בכדי ליצור את הקמת בית הדין, ושקד על תקנת ישראל ביגיעות וטרחות רבות. כדרכו בירר וניפה נפה אחר נפה, עד שהחליט וקבע את תבנית בית הדין ופנה אל חברי ביה"ד שליט"א בכדי שיאותו לכהן בתפקיד זה למען הצלת ישראל בהתמודדות באחד מניסיונות התקופה ונבכיה. זכה הגאון רבי עופר שמאי הי"מ שליט"א אשר סמכו עליו חברי ביה"ד ובראשם רבינו מרן עמוד ההוראה שליט"א, בברור וקביעת מקחן של דברים ועמידה בפרץ בתקנות הכלל.

בימי החנוכה בו אנו מציינים את ניצחון תרבות הקדושה על תרבות הטומאה, התכנסנו כדי לשמוע ולקבל הצצה לפעולות ביה"ד ואנו נענים לבקשת הגאון שליט"א לעורר על גבי במה חשובה זו על הפרצות הקיימות והזהירות הנדרשת בכל בית יהודי.

הנידונים לובנו אך לא הבשילו לכדי מעשה

בראשית הדברים נבקש לשמוע על ערש הולדת בית הדין, מה הביא את הצורך למתכונת זו של ביה"ד המיוחד לעניינים אלו?

למעשה הנושא של פגעי הטכנולוגיה הוא נושא ישן עליו עוררו ומפניו חרדו גדולי ומאורי הדורות בדורות האחרונים, כתבו והזהירו באזהרות חמורות ביותר.

לא בכדי קבעו מאורי הדורות את היחס החמור ואת האיסורים הגורפים שנכתבו בצורה ובנוסח של בל יראה ובל ימצא, על כל התקדמויות הטכנולוגיה, מסביר הגאון שליט"א, וזאת בכדי לקבוע את צורת ההתנהלות וההסתכלות על כל הנושאים הללו, אשר היחס אליהם כאל מוצרים ודברים פסולים, והשומר נפשו ירחק מהם, וערום יעשה בדעת כל אחד לפום חורפיה ביכולת להתנזר מהכלים והצרכים הללו.

בכך גדרו וקבעו את צורת היחס לנושאים הללו, כאשר יש בזה את ההנהגה של הלכתחילה והצורה הראויה בה ינהג בן תורה. אך לצערנו עם הזמן נותר יותר ויותר הצורך להשתמש ב"דיעבד", כאשר מבחינה טכנית העולם כולו התקדם עוד ועוד בצעדי ענק, ונוצר קושי המכביד והולך ביחס להתנזרות

המלאה מההתקדמות הטכנולוגית, ואנו נתקלים לא אחת בצרכים מצרכים שונים שלא ניתן להתמודד עימם מלבד שימוש בצורה כזו או אחרת בקדמה הטכנולוגית.

לעמוד על נבכי המציאות ולתקן תקנות וגדרים

בחסות המציאות נהיה דבר מוזר, מצד אחד צועקים על איסור גורף מכל וכל, וכפי שהדגשנו, בכוונת מכוון נתנו מאורי הדורות את היחס הזה למכשירים והכלים הללו שרבים חללים הפילו, והרחק אמרינן לנזירא לכרמא לא תקרב, אך מאידך במציאות בשטח החלו לצרוך שירותים שונים.

עוד בחיי רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הדרכי שמואל זצוק"ל עלה הנושא ונידונו דרכי הפעולה, והובע רצונו שיקום גוף כדוגמת הבי"ד אשר ישקוד על תקנת העם.

הנידונים לובנו אך לא הבשילו לכדי מעשה. השנים שעברו לא היטיבו עם המצב בלשון המעטה, ובהיעדר גדרים ברורים, והענקת מענה נצרך והולם, רבה המכשלה. לצורך כך ראה רבינו הגדול מרן ראש הישיבה רבי אשר הכהן זצוק"ל כי הוכשרה העת והוצרכה השעה להעמדת חומת בית הדין.

תפקידו של בית הדין יהיה לברר את המותר והאסור את הלכתחילה והבדיעבד, לעמוד על נבכי המציאות לאשורם, לברר מקחן של דברים, ולתקן תקנות וגדרים שיגדרו את הפגעים הללו, כאשר לכתחילה אנו מכריזים כי מי שבידו להתנזר מכל וכל אשריו ואשרי חלקו, אך למי שצריך אחר בדיקת ושקילת כל האפשרויות עמד ביה"ד על הגדרים והתקנות השוות לכל נפש, בכדי לגזור גדר בפני סכר המים הזידונים.

איזן חיקר ותיקן

עד היכן באה לידי ביטוי מעורבותו של רבינו הגדול ז"ע בהחלטות ביה"ד ותקנותיו? ברצוני לחשוף בפניכם את קלסר הטיטות, הגאון שליט"א מחווה בידיו על קלסר עמוס בדפים, בהם מונחים דפים רבים של טיטות מסעיפי התקנות אשר נוסחו ושונו ונוסחו שוב ושוב עד שהביאו את התוצא הרצויה וזכו להיחתם ולהיחקק בחותמו של כהן גדול.

זר שלא ראה לא יאמין לאשר אומר, אך נכתבו על ידינו עשרות טיטות של תקנות, ורבינו מרן רבי אשר זללה"ה טרח ועבר ניפה ובדק, תיקן ותיקן, פסל ושוב פסל, עד שלבסוף יצאה הנוסחה שהשביעה את רצונו. מלבד שבדק וחייב אותנו בחקירות דרישות ובדיקות מה ראוי מה מותר ומה אסור ומה לא ראוי, מה החתליף המוצע, וכו' וכו', והדברים

מסמרי שיער עד היכן יגע בדעתו דעת תורה ושקד על תקנות הכלל.

זכורני שבאותה התקופה הוא היה מנצל דקות בודדות שבין גברי לגברי בחילופי החברות, והיה מתקשר גם בשעות לא שעות, ומעיר עוד הערה, ודורש עוד תיקון, ופוסל עוד סעיף.

ובסייעתא דשמיא בירך על המוגמר כשהצלחנו ליצור את המסגרת התוחמת הראויה.

זכות זו קיימת לבית הדין משמרת חומותינו אשר הביא בכנפיו בשורת טהרה מחודשת לציבור היראים, כאשר בעקבות הצלחת בית הדין, מבקשים בקהילות רבות בקרב החרדים לדבר ד' לחקות את המודל ולהביא ברכה אל ביתם וקהילתם.

כשהבי"ד אומר אסור, זה אחרי שניסו בכל טצדקי לתת את האפשרות להתמודד, ולא הצליחו להתיר, ולכן האיסור הוא מוחלט ומחייב, כי לא חיפשו איסורים וחומרות, אלא פעלו למצוא את דרך המלך.

הקב"ה לקח לנו את רבינו הגדול מרן ראש הישיבה רבי אשר הכהן זללה"ה אבל הדרך נשארה, ההדרכות שלו מנחים אותנו, ואנחנו פועלים בכל דרך וצורה למצוא פתרון.

הפרצות שנוצרו בעל כורחנו

מהו אבן היסוד והקו המנחה ליצירת תקנות וכללי ביה"ד?

אנחנו צריכים להבין את המציאות המורכבת כיצד נוצרו פתחים שונים לפרצות קיימות, אשר ההכרח הביא לקיומם.

ניקח לדוגמא את נושא עבודות הנשים, בזמני בתקופה בה נשאתי, ומדובר בתקופה שאינה רחוקה כל כך, מציין הגאון שליט"א בחיור, מקובל היה שהתחתנו בלי חובות, כל זוג צעיר קבל דירה, במקרה נורמלי, ופתחו את מסכת חייהם בלי עול ומשא חובות מאתגר, כך שמערכת החיים כולה השתנתה במהלך השנים הללו לבלי הכר.

היוקר האמיר, ובמיוחד בתחומי הדיור, כיום כמעט לא בנמצא זוג צעיר שאין עליהם עול כבד של חובות משכנתאות וכדומה, העול הכבד מחייב את עקרת הבית לעמול על מקור מחיה ומזון, כדי לעמוד בהוצאות הכבדות המוטל על כתפיהם.

מכאן אנו עדים לתופעה של מירוף אחר מקומות עבודה ומקורות הכנסה, שנוצר מכורח המציאות.

במקביל שינוי הזמן והקידמה הטכנולוגית נותנים את אותותיהם וקובעים את סדר היום במקומות העבודה השונים.

כדי לעמוד בסטנדרט ודרישות מקומות העבודה המצויים כמעט בכל תחום רבים המכשולות והניסיונות האורבים לפתחינו,

עמדו נשות ישראל על דעתן ואמונתן, נוצרה מציאות הפכה מהמצופה, והמנהלים כבדו את דרישותיהן ונענו לבקשותיהן, ולהיפך במקום בו לא עמדו דעתן, ובאו לפשרות והסכמות שונות ירדו מדחי אל דחי, ולא נותרה בידן היכולת לדרוש אף לא מאומה.

ואציין עובדה נפלאה שנחשפתי אליה מפי בעל המעשה.

היה זה בתקופת המלחמה האחרונה שהייתה, מלחמת שנים עשר הימים, כאשר בכל התקופה שקדמה למלחמה התפרסם בכל עת על פריצות סייבר איראניות בעיקר סביב משרדי ושירותי ממשלה שונים.

יש מתקפות סייבר שהצליחו לפרוץ דרך הסינון של חברת נטפרי, וכך גנבו חומר וזרעו הרס במשרדי ממשלה.

כמובן שכתוצאה מכך, נפסלו מיידית החסימות הללו, עד שהחברה תמצא את הפתרון להתגבר על הבעיה.

דובר על פרק זמן של חמישה ימים בהם יאלצו העובדים לעבוד עם אינטרנט פרוץ, עד שיחזירו את החסימה של נטפרי.

באותו מקום עבודה המדובר, התקוממו קבוצת נשים חרדיות גדולה ודרשו סינון בכל תוקף.

כמענה לדרישתן הנחרצת נאלצו במקום העבודה ליצור חסימה משלהם שתיתן את המענה הזמני לימים הללו, אך מדובר היה בחסימה גרועה שאינה עומדת ברף הסטנדרט לה הורגלו.

לצערנו מרבית הנשים "התחשבו" בצורך וחזלו מדרישתן, וקבלו את המציאות כפי שהיא.

קבוצת נשים קטנה יותר שעמדה בקשר איתנו, קבלה הנחיה להמשיך לעמוד על שלהם ולא להסכים לוותר אף לא על קוצו של יוד, כמו כן הנחנו אותם לדבר את דבריהם בשם הרבנים האוסרים עליהם להסכים להתגמשויות הללו, צעד שהתקבל בתחילה בחשש מה, במיוחד לאור העובד שהם נותרו במערכה לבדן ללא כל חברותיהן החרדיות, לבסוף נותרו בקבוצה עיקשת זו, ארבעה נשים בלבד!

וראה זה פלא, ארבעת הנשים הללו פעלו יותר מעשרות הנשים שהיו מגובשות

מפרנסת ואשה עובדת. משום כך מצב זה בו המחשב נכנס לבית, והבית הופך להיות כמעין משרד עבודה, אינו מצב ראוי ורצוי כלל.

מרחבי עבודה

לאחר שישבנו על המדוכה ופעלנו רבות בכדי למצוא פתרון הולם שיענה על הצרכים הסותרים, נמצא מענה הולם, בדמותם של "מרחבי העבודה", כאשר במרחבי העבודה הללו, אין חשש לאשה שהיא תמצא את עצמה בקרב סביבה בלתי הולמת, ומאידך המחשב לא נכנס לבית.

מרחבי עבודה שונים פועלים תחת כשרות ביה"ד במספר ערים ברחבי הארץ, אך העלויות הינם גבוהות, ולא נמצאו עדיין מספיק משקיעים שיפעילו את המרחבים הללו די הצורך בהתאם לביקוש הגואה.

ההתלהבות והסיפוק אותם אנו שומעים ממשפחות בהם עקרות הבית עובדות במרחבי העבודה הללו הינם רבים ועצומים, כל הנשים שעובדות במרחבים הללו מברכות ומודות על כך, ויש בזה הצלה ותקנה רבה עד למאוד.

מכאן תצא הקריאה לכל אשר נדבה רוחו אותו, להשקיע במרחבים שכאלו, ולהביא את התקנה הראויה לכל מקומות מושבות ישראל, מדובר בטירחה והשקעה, שוודאי תוך תקופה הופכת לרווחית, וכמובן מלבד פירותיהם לעולם הבא.

כך פועל בית הדין לישב על המדוכה, לבדוק ולברר את הטענות תיקון והפרצות השונות המצריכות גדרות תקנות וסייגים, ואנו מנסים ופועלים להביא את הפתרונות הראויים אשר יתקבלו בשער בת רבים, ויביאו את התיקון הראוי והרצוי.

אומץ רוחן של ארבעה נשים

כיצד ניתן לתת את הכוח והעוז לנשות ישראל לעמוד איתנים ולדרוש את יישומם של התקנות במקומות בהם לא מאפשרים לקיים את הפתרונות הללו?

אין בכוונת תשובה זו לתת מענה כוללני לכל אישה בכל מקרה ונידון, אך באופן כללי יש לדעת כי הניסיון מורה שבמקום בו

וחובתינו להקים את החיץ הברור, ותקנות מחייבות כדי לשמור ולשמר בהתמודדות עם המציאות שנכפתה עלינו בצוק העיתים.

המכשול והפתרון

ברצוני להתמקד בנושא זה של בעיות מצויות במקומות עבודה, בכדי להציג במקצת מלבטי ביה"ד והתקנה המוצעת.

מלבד תחום האינטרנט הפרוץ וכדומה, יש ענין נוסף של ניסיונות במקומות עבודה עם סביבה בלתי מספקת וראויה כדבעי, וכדומה, ומכשולות רבים קיימים בזה ואין כאן המקום לפורטם.

במקביל מאז תקופת מגיפת הקורונה, התחדשה תופעה רווחת במקומות העבודה השונים בה נותנים לעובדות את הרשות לעבוד מביתם הפרטי.

בשל הבעיה הנפוצה המפורטת, רבים רואים בשינוי מרחב העבודה ממקום העבודה לבית הפרטי, כפתרון ראוי. אך בכך נפלנו לפרצה קשה שאינני יודע מה גרוע יותר, משום שבכך אם הבית מעבירה את סביבת העבודה לביתה, נפרצת החסימה האזורית, אם הייתה שמירה מעולה שאין כניסה לבית למכשירים וכלים פסולים, כעת העניין נפרץ לחלוטין.

אבן היסוד של אמא יהודייה

אם שאלתם על אבן יסוד, אחד מהנקודות אותם ראה רבינו הגדול כאבן יסוד אליה יש לחתור ולשים למול עינינו, היא הצבת ההשקפה הברורה כי התפקיד האמיתי של עקרת הבית הוא להיות עקרת בית, אמא יהודייה, המקדישה את חייה לגידול הילדים ולהתמסר לתורת בעלה, המצב בו עקרת הבית נאלצת לעמוד לפרנסתה אינו המצב האידיאלי, ועלינו לשמור את האווירה ורוח הדברים, כדי שחלילה לא תתאזרח תחושה בקרב נשים המשנה את האידיאלים הבסיסיים אשר היו נחלתה של כל אמא יהודייה באשר היא.

לשם אידיאל זה, המצב הרצוי כמובן הוא לבצע הפרדה חלוטה וברורה בין הבית לעבודה, בבית האשה היא אמא ורעיה, היא לא

סכנת הבינה המלאכותית

הכלים הללו למרות חסימות שונות, כאשר כלל החסימות הקיימות כיום עדיין לא הצליחו לתת מענה מבוסס מחדירתו של זה.

ולדוגמא גרידא אציין עובדות מהקל לכבד, קיבלתי השבוע גליון העוסק בתפקיד ימי הזקנה, כאשר העלון מבוסס כולו על מקורות תורניים אך המסקנא העולה מהם היא תרבות יוון העתיקה אשר כפי המסופר האמינו שאין ערך לאדם זקן באם הוא אינו "יצרן", לשם כך היו מעמידים בלילות זקנים ברחובות ורק מי ששרד המשיך לחיות.

כך העלון מביא למסקנא העולה כי ערך ימי הזקנה הוא רק באם האדם מצליח ליצור בימי זקנותו, המקורות התורניים הורכבו בידי הבינה המלאכותית, כאשר כאן מדובר כבר בדעות כוזבות.

לא חפצתי להשיבם, אך הפניתי אותם לתשובה בשו"ת מנחת שלמה העוסקת בערך חיי אדם זקן המשותק בכל חלקי גופו והוא נמצא כבר עמוק בשערי מוות, כמה החובה ההלכתית לשמור וללחום על כל פיסת חיים שניתן להאריך לו בדרך הטבע.

ולכבד' - מספר מקרים שאין כאן המקום לפורטם פנו אלי בתקופה האחרונה ממש על אנשים שהתייעצו עם הבינה על מגוון נושאים והבינה הביאה אותם לתלות מוחלטת בה, ולמסקנות הרסניות רח"ל, והללו הוזקקו לטיפול מקצועי שיגמול אותן מהתלות הזו.

אין לנו פתרון, גם ניסיונות ליצור סינון מתוכנן יכול אולי להיות רק בעוד פרק זמן רב, זה רלוונטי רק ללמד בנות סמינר איך לעבוד בצורה נכונה, אבל אין פתרון אמיתי. בנקודה זו חובתינו להזהיר ולהזכיר שוב עבודה היא רק השתדלות, כולן נמצאות בניסיון, ואין לכך פתרון.

במרכז השיחה מקדיש הגאון שליט"א פרק זמן נכבד בכדי לשוח אודות הסכנה הטמונה בהמצאה החדשה המכונה בינה מלאכותית. מדובר בבעיה קשה ביותר, אשר לאחר כל הניסיונות עדיין לא נמצא פתרון הולם שיכול לענות על הצרכים ולעמוד על המדוכה.

לצערינו מדובר בכלי הרסני, אשר מביא תועלת עצומה למקומות העבודה כולם, ולא רחוק היום בו נדרשות כל העובדות לפעול עם תוכנה זו המייצרת תפוקת עבודה גבוהה לאין ערוך מהמוצא הקיים, וממנף את תחומי התעסוקה לתצורות גבוהות ביותר.

כך שמדובר במכשלה שנכפית על כל העובדות כולם, באין מעצור ומענה ראוי. הבינה המלאכותית כשמה כן הוא, מדובר בהבנת מחשב המזינה את עצמה ממכלול מאגרי מידע בכל נושא ותחום, בינה המורכבת מהמקור הכי תורני וטהור בתכלית, ועד המקור הכי טמא וגרוע, ומכל הדתות, ומהכל יחד נוצרת תבהיל של תבונה מסוכנת להחריד.

אם היו משתמשים בזה רק לעבודה היה זה צרה גדולה אך מתוחמת במידת מה, אבל למעשה לכל הדעות מדובר בדבר שמשנה את העולם, והגרוע מכל הוא שאנשים משתעבדים אליו בכל התחומים, מתרגלים לסתום את המוח, וכביכול נותנים לכלי הזה להחליט ולחשוב עבורם, הדבר ממכר בצורה הרסנית ונוראית, ניתן להתחיל עם זה בדברים פשוטים בלבד, ומהר מאוד נגרים עמו להתיעצויות בכל תחומי החיים והדבר יכול לגרום לתוצאות נוראיות והרסניות רח"ל.

אין מנוס מתבהיל מסוכן שכזה של תבונה, מלהחזיר דעות כוזבות, וכמובן לא נגענו במכשולות הרוחניות, הפריצות וכל מכשול אסור שניתן להגיע באמצעות

קודם לכן, דרישתן התקבלה וחוללה מהפך תודעתי רחב, לא רק במשרד הממשלתי בו הן עובדות, אלא אף בקרב אגפים רבים במשרדי ממשלה נוספים, חלחלה ההבנה שמדובר בנושא העומד בציפור נפשם של הנשים החרדיות ובדרישה בלתי מתפשרת ותנאי עבודה בסיסיים שעליהם לספק אותם, ואכן ניתנה האפשרות לכל הנשים שלא לעבוד עד שתוסדר החסימה הרצויה.

במעשיהן הועילו הן לא רק עבורן בלבד כי אם לכל שאר העובדות החרדיות שנהנו מבלי יודעים מתעוזתן ואומץ רוחם.

השתדלות עפ"י תורה מביאה את הברכה

במציאות קיימת סייעתא דשמיא מיוחדת לאותן נשים העומדות על דעתן, ונותנות עקרונות באומץ רוח, ובדרך כלל במקרים כאלו נשים אלו מוערכות יותר, כאשר רואים כמה מסורות הם לערכים נעלים.

בנוסף, עלינו לזכור כי אנו מאמינים שהעבודה היא בשה"כ מדרכי ההשתדלות, אמנם מדרכי ההשתדלות המקובלים כיום, אך עדיין מדובר בהשתדלות גרידא לצורך המטרה האמיתית לתת את הבסיס האיתן לקיום בית של תורה, וגידול הילדים על ברכי התורה והיראה, משכך אין כל היתר לבצע את ההשתדלות שלא בדרך התורה והיראה ועפ"י דרישות ההלכה, אנו מאמינים שהשתדלות אסורה שאינה מבוצעת עפ"י תורה אינה מביאה את ההצלחה בסופו של יום ולא רואים מכך ברכה.

הניסיונות שארבו לפתחה נחסכו בעקבות העמידה האיתנה

שומא עלינו לתת את הגב וקריאות העידוד לאותן נשים המבכרות אידאליים ועקרונות על גבי שאר הצרכים, ובטוחנו כי העמידה בניסיון היא שתביא את ההצלחה.

ואציין בהקשר לזה מקרה נוסף בו אישה התקבלה למקום עבודה מסוים, כמובן בהתחייבות שהמחשב עמו תעבוד יהיה חסום בחסימה מעולה וראויה.

בבואה לעבוד באותו המקום, התברר כי המחשב תקול, ולא נותרה ברירה אלא לעבוד באותו יום עם מחשב אחר שלא מותקנת בו חסימה ראויה.

האשה עמדה על דעתה ולא הסכימה בשום אופן לעבוד עם אותו עמדה, ודרשה בתוקף כי היא תעבוד את עבודתה אך ורק במחשב עם החסימה כפי שהתחייבו לה בתחילה.

לאחר שתיקנו את המחשב, אמר לה בעל המקום, ניצחת! לפליאתה השיב שהוא רצה לנסות לאמוד את דרישותיה הקפדניות האם

לסיום מבקש איש שיחנו שליט"א להדגיש שוב, אומר ואדגיש, אלו היו הדרכותיו של רבינו הגדול זצוק"ל, מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה עד ראש השנה, כאשר רבינו הגדול מרן האבי עזרי"ע נתן ללמוד רק מגמה של הוראה הוא ידע שישנם משרות ועבודות קורצות בהרבה שניתן להרוויח סכומים גדולים יותר, אך התפקיד הוא לתחם את ההשתדלות במידה הנצרכת ככל הניתן, ולהעמיד את הגישה הנכונה על מתכונתה, שהמשרה והעבודה לא תצא מפרופורציית ההשתדלות גרידא, וזה עיקר הנקודה אותה עלינו לקחת לתשומת ליבנו כאבן בוחן.

מדובר בדרישות אמיתיות וענייניות, או שהיא תהיה מוכנה להתפשר גם על רף נמוך יותר של חסימות, כאשר לפי עמידתה בניסיון ייקבעו הדרישות אותם ידרשו ממנה בהמשך במקום העבודה, וכך מבלי יודעים מלבד הצלחתה לעמוד בניסיון הזמני, הסירה מעצמה ניסיונות שונים שארבו לה בהמשך דרכה.

שעת קורת הרוח המיוחדת באה אל קיצה כאשר הגאון שליט"א נפנה לשאר הטרדות המוטלות על כתפיו בשאר משרות הקודש בהם מכהן הגאון שליט"א ברבנות הקהילה ושאר צורכי הדת בשכונה, ובביה"ד החשוב בישראל.

והושך על פני תהום זו יוון
שהחשיכה את עיניהם של ישראל

"זונוי וקבצו עלי, ופוצו חומות מגדלי"

המידע על מלכות יוון לרוב אינו מכונס במקום אחד, חלקם נובעים ממדרשי חז"ל, קדמונינו הביאו דברים מתוך יוסיפון וכן משאר ספרים כתבה שנותנת מבט על עומק הצרה בהם היו נתונים תחת שלטון יוון נתונים לביזה ולמשיסה על ידי משטינים מבית ומשטינים מבחוץ. "ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם"

יון החשיכה את עיניהם של ישראל, יש בדברי רבותינו הרבה על עומק הצער והצרות בהם היו ישראל שרונים תחת שלטון יוון.

החיה השלישית היא מלכות אנטיוכוס, ונקראת נמר על שם שהייתה גוזרת גזרות על ישראל מנומרות ומשונות זו מזו.

ה"שם משמואל" אומר כי כתוב במדרש שנחושט זו יון כי נחושט הוא נחש ובגמ' נאמר שנחש כוונתו להזיק. וכן היה ענין מלכות היוונים שכבר היו מושלים על ישראל והגזירות על ישראל לא היו לטובת ממשלתם אלא בכוונה פשוטה להזיק לישראל ולהעבירם על דת.

המטרה אחת: להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך. "בימי היוונים הערימו סוד על ישראל. אמרו בואו נחדש עליהם גזרות עד שיבעטו באלוקיהם ויאמינו בעבודה זרה שלנו" היוונים היו סבורים שכאשר יסבלו ישראל כל כך יכפרו ח"ו בדתם.

מהרסייך ומחריבייך

ויכתוב המלך אל כל מלכותו להיות כולם אל עם אחד ולעזוב כל איש את חוקיו ורבים מישראל רצו בעבודתו, ויזבחו לאילילים ויחללו את השבת. וישלח המלך ספרים ביד מלאכים לירושלים ולצרי יהודה ללכת אחר חוקים נכרים בארץ, ולמנוע עולה וזבח ונסך מן המקדש, לחלל שבתות והחגים ולטמא מקדש וקדשים לבנות במות והיכלות ופסילים ולהקריב חזירים ובהמות טמאות ולשקץ את נפשותיהם בכל דבר.

אנטיוכוס נהג לבזבז ממון רב לבניית היכלות לתפארת יון ולתפארתו הוא ולשם אלילים שונים. הוא רצה לעשות את עצמו ע"ז והוציא מטבעות המתארות אותו, כך כל עיר שבנתה מקדש לכבודו זכתה בזכויות מיוחדות.

וכך מתואר ביוסיפון: "מלך אנטיוכוס הגדול על אנטיוכיא

במצוות אימפראוס קיסר רומי, הוא אנטיוכוס המלך הגדול אשר ססה ופיתה את היהודים להוציאם מדתם ולהאמין באמונת היוונים ולא אבו שמוע לו"

כשהגיע אנטיוכוס לירושלים פגש במשלחת של מתבוללים יהודים ובראשה המתבולל יאסון. המשלחת ביקשה את עזרתו של אנטיוכוס להפוך את ירושלים לעיר יוונית להקים בה גימנזיון ומרכז אולימפי. ראש המשלחת היה אחיו של חוניו. בבקשתו זו ביקש לרכוש את ליבו של אנטיוכוס ולקבל את הכהונה הגדולה במקום אחיו. בעזרת התשלום אכן קיבל את משאלתו. שלוש שנים אחר כך מינה יאסון מתיוון בשם מנילאוס, ושלח אותו לאנטיוכוס, לתשלום הסכום שנתחייב תמורת הכהונה. מנילאוס הציע לאנטיוכוס כי הוא יתחייב סכום גדול תמורת הכהונה ואנטיוכוס נענה לו.

היה שם משומד בן בליעל תנתי בן פחת שמו, שהיה יועץ עצות רעות על ישראל ואמר כל זמן שיקריבו תמיד של שחר ושל בין הערביים אינם נופלים בידכם עמדו וביטלוהו.

וחזר עוד אותו בליעל ואמר אלוקיהם שונא זימה אם תוכלו להכשילם בזנות תמשלו עליהם. עמדו וגזרו שכל מי שכותב כתובה לאשתו יתקטעו אצבעותיו. חזר ואמר מצוה אחת יש להם שאם לא יעשו אותה יאבדו מן העולם וזו הדלקת הנר בבית המקדש. עמדו וטמאו כל השמנים שבבית המקדש ולא נשתייר כי אם פך שמן.

ראשון המתיוונים היה יוסף בן טוביה החוכר שהחל לחקות את הנהגות יון כבר בימי יוסי בן יעזר. כשהחלו מלכי יון גוזרים גזירות נגד הדת היו משפחת בני טוביה המתיוונים הראשונים.

"עם כת מגלואוס היו בני טוביה הללו נמלטים אל אנטיוכוס ואמרו לו שרצונם לעזוב את חוקי אבותיהם וללכת אחרי חוקי המלך ולהחזיק ברוח החיים ההלניסטי. הם בקשו שינתן להם רשות לבנות גמזיון

וחזירו אחר מעשיהם של גויים אחרים" אחד מהכהנים הגדולים התחזק וגירש מהעיר את בני טוביה. אלו ברחו אל אנטיוכוס ובקשו ממנו להתנפל על ארץ יהודה והבטיחו להיות לו לעיניים.

היוונים פרצו שלש עשרה פרצות בסורג המקיף את החייל, הסורג היה סימן וגבול שעל פי ההלכה ואילך הכניסה מותרת רק ליהודי.

בחמשה עשר לחודש כסליו שנת ג"א תקצ"ד נטל אנטיוכוס את כל המקדש, והכניסו היוונים צלם בהיכל. ובכ"ה לחודש הקריבו חזיר על המזבח וטמאוהו, ורק שלוש שנים אחר כך ביום כ"ה כסליו תקצ"ז הקריבו שוב קרבן טהור על גבי המזבח.

אנטיוכוס הרג רבים מיהודה ולקח רבים מהם בשבי, ופיזר את עדת החסידים והחכמים שבארץ ישראל.

שלוש עשרה גזירות גזרו היוונים על היהודים

"תנו רבנן, בימי מלכות יון הרשעה גזרו שמד על ישראל שלא יעסקו בתורה" - אנטיוכוס גזר שמד על ישראל שלא יקראו בתורה ברבים מה עשו ישראל? לקחו פרשה אחת מנביאים שעניינה דומה לעניין מה שכתוב בפרשה של השבת ההיא.

בגרים עלה עם מחנהו על ירושלים וגזר בה גזירת שמד על השבת והחודש והמילה, כל לעומת כן, מאשר דבר המלך תקיפה אשר ימול בנו הביא האיש ואשתו ותלו אותם כנגד הילד יחידו. וגם אשה אחת ילדה בן אחר מיתת בעלה ומלה אותו לשמונה ימים ועלתה על חומת העיר ובנה אשר מלה בידה ענתה ואמרה: "לך אנו אומרים, בגרים הרשע, ברית אבותינו לא יבטל ממנו ולא מבני בנינו והפילה את בנה לתחת החומה ונפלה אחריו, ומתו שניהם. רבים מישראל היו עושים כך

ולא משנים ברית אבותיהם". חסיד אחד מלמד תינוקות הלך לקרוא תורה נביאים כתובים, היוונים שמעו מכך, תפסו אותם תלו את כולם על עץ ומתו כולם על קדושת השם. פוליפוס תפס את אלעזר הצדיק כה גדול ואמרו לו: "איש נבון וחכם אתה אל תורד שיבתך ביגון שאולה אכול מהבשר והשתחוה לפני.. " פוליפוס שכנע את אלעזר לאכול בשר טהור, והוא רק יפרסם שאכל בשר חזיר. אלעזר הכהן לא הסכים: "ויאמר חלילה לי מד' להפר מצוותיו שהוא אדון כל בשר כי אני הוא בן תשעים שנה ועלי מצווה לירוא את ד' בתומת לב. ולא יאמרו כי אלעזר בן תשעים שנה הפר ברית אלוקיו נעשה כן גם אנחנו". אם הצעירים ישמעו שהזקן נכנע לפני היוונים ולא בחר למות על קידוש ד' מה יתן להם כח לעמוד באמונתם, הרי עוד לא הושרשה בליבם האמונה, והם חסים על חייהם הצעירים".

"אבל חס ושלוש כי ימלט מידכם לא יוכל להימלט מיד אלוקים" מי שמת על ידכם מת בעולם הזה אבל כשיבוא אל ד' יחיה חיי עולם.

מיד תפשו אותו והכו אותו בצורה אכזרית, וכשיצאה נשמתו אמר "ברוך ד' שהביאני עד שעת שיבה כזאת ולא הפרתי תורה אחת בעבור תורת המת"

יש לנו חלק ונחלה

היוונים גזרו על ישראל שכל מי שיש לו בריח בתוך ביתו יחקוק עליו שאין לשונאי ישראל חלק ונחלה באלוקי ישראל.

וזאת למה?

הם ידעו שישראל לא ימרדו בד'. הם רצו שלא יהיה לישראל לא כבוד ולא רשות שכל בית שאין לו דלת אין לו כבוד ולא צניעות וכל הרוצה להיכנס נכנס בין ביום בין בלילה.

כיון שראו ישראל כך, עמדו ובטלו כל דלתות בתיהם ולא היו יכולים לא לאכול

והיו מוכרחים ללכת ברגליהם. הליכה ברגל הייתה נחשבת לבזיון בפרט לחשובים שבהם ועליהם נתקיים הפסוק: "ראיתי עבדים על סוסים ושרים הולכים על הארץ" אמר להם הקדוש ברוך הוא: בעוון שמנעתם מעלות בשלושה רגלים לירושלים ולהקריב קרבנות ולתת מתנות כהונה לכן נתקיים עליכם "שורך טבוח... ולא תאכל ממנו" עמדו ישראל והתקינו שני סימנים התקינו שמי שנולד לו בן זכר שיהא מדליק נרות חדשות ביום השמיני על פתחה של אותה חצר, ועשו כן. וכיון שהיו ישראל עוברים וראים נרות חדשות דולקות היו מבינים שמילה יש שם והיו נכנסים ומלין אותו ויוצאים ולא היה אדם מרגיש בדבר. ואותה העת התקינו שמי שהיה רוצה להתחתן היו טוחנין במגסות על גגות של אותה חצר, וכן היו עושים. וכיון שהיו שומעים ישראל קול המגסות היו יודעים שכלה יש שם והיו נכנסים בחשאי ומברכין את החתן ואת הכלה ויוצאים שנאמר: "והשבתי מהם קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה קול ריחיים ואור נר". ונהגו בדבר הזה שלוש שנים ושמונה חודשים.

המרידה בכפר מודיעין

בעקבות גזירותיו של אנטייכוס נהרגו רבים מהעם ששמרו על מצוות התורה והיו שנכנעו למצוות המלך. יש שברחו למדבר. היו את החסידים ממנה הסתעפו אחר כך הפרושים אולם לא היה מנהיג שיעמוד בראש העם. המרידה פרצה בכפר מודיעין. ויבואו אנשי המלך המאלצים על המעל וידברו אל מתתיהו לאמר ראש ונכבד וגדול אתה בעיר הזאת ונתמך בבנים ובאחים. ועתה קרב ראשון ועשה מצות המלך

ולא לשותות בגלל הגנבים והלסטים ופריצי היונים ולא רואים שינה בעיניהם לא יום ולא לילה ונתקיים בהם מקרא שכתוב "ופחדת לילה ויומם ולא תאמין בחיך". אמרו לפני הקב"ה "ריבנו של עולם כמה אנחנו יכולים לסבול?" אמר להם "בעוון מזוזה אלא אף על פי כן רווחה תמצא בגזירה זו". והיו הצבאים והאילים וכל מיני עופות טהורים באים ונכנסים לבתיהם של ישראל לפי שהיו בלא דלתות ובאין ישראל ותופסים אותם ושוחטים ואוכלין בשר ונותנין שבח לקדוש ברוך הוא ואמרו ברוך הוא שהפך עצת אויבנו. והיו ישראל שרויין בלא דלתות ועמדו בגזירה זו שלוש שנים. היוונים ראו שעמדו ישראל בגזירה זו, עמדו והכריזו עליהם גזירה אחרת. והעבירו קול: "כל אדם מישראל שיש לו שור או שה יחזק על קרניו שאין לו חלק באלוקי ישראל ואם לאו גוזרים עליו הריגה". הרמב"ם מביא שכוונתם היתה שכשיחרוש הבעלים את שדהו עם שורו יהיה חזק על קרן השור המילים אין לנו חלק וכו' וכך ההולך לפניו כאילו מכריז על עצמו שאין לו חלק באלוקי ישראל חס ושלוש.

הרוקח מביא שגזרו דווקא על קרן השור כדי להזכיר חטא העגל. ובמדרש "מצרה לרווחה" כתוב: "ולך עשית שם גדול" שהיו כותבים על קרניו של השור ועל מצחם של חמורים. מה רצו היוונים? שלא יאכלו ישראל בשר ולא חלב ולא גבינה ולא יהיה להם חרישה. אמרו יודעים אנו שאין יכולים לעמוד בגזירה זו. כיון ששמעו ישראל כך נצטערו צער גדול אמרו "חס ושלוש שנכפור באלוקינו". עמדו ומכרו בהמתן בין טהורה בין טמאה והיו ישראל מהלכים ברגליהם, כיוון שמכרו גם את הבהמות הטמאות ולא היו יכולים לרכב על הסוסים

בני העליה

היחידים שלא משתפים פעולה עם חוקי השמד ומכריזים אין לנו שיעור אלא התורה הזאת

שע"י הוועדה להצלת עולם התורה
נתייער ע"י רבנו מרן ראש הישיבה ליבן של ישראל וינ"א

"אתם, השלוחים שהקב"ה בחר בכם, אתם נבחרתם להיות השלוחים הגדולים, אתם בחרתם, ואמרו חז"ל שכשיבא המשיח יאמר: מי פעל בשבילי!"

(מתוך משאו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה זיע"א)
בכינוס במעונו להורי ומשפחות אסירי צוה"ת י"ב מרחשוון תשע"ח

בשעת המפזרים - נוס

שבת פרשת מקץ חנוכה - תשפ"ו

בני העליה

היחידים שלא משתפים פעולה עם חוקי השמדה ומכריזים

אין לנו שיוך אלא התורה הזאת

מה יהיה עוד שלוש שנים? נו... אין ברירה!

צריך "להציל את יבנה וחכמיה" וכו'.

החילוניים ידאגו להכביד את העול, לבטל את כל התקציבים, לעשות כל מיני לחצים. ואז יקומו כל הראש ישיבת חל"ץ האלו, ויצעקו: "צריך להציל את יבנה וחכמיה", "אחרת כל הישיבות חרי יהרסו, זה מצב הרבה יותר גרוע".

זה מה שיהיה!

(בכנס הסברה על איסור ההתייבבות בלשכות הגיוס - כ"ה אב התשע"ד באולמי ויוניץ בב"ב)

בשעת המפזרים - כנס

"קני לך" א"י"

שבת פרשת מקץ חנוכה - תשפ"ו

הבני יששכר כתב כי משחק הקלפים הומצא באותה תקופה להמשיך ולהרבות טומאה בעולם. "ומזה תתבונן גודל האיסור והפגם בנפש הנעשה משחק הקרטן בגימטריה שט"ן אשר המציאה הקליפה בימי שליטת היוונים ל"ו קלפים זה לעומת זה שרצו לבטל על ידי זה התורה שבעל פה הנתונה בידנו. בל"ו מסכתות ורצו להגביר חכמות החיצוניות לא כאלה חלק יעקב ליהודים הייתה אורה זו תורה".

כאשר עשו כל העמים ואנשי יהודה והנשארים בירושלים, ויען מתתיהו אמר בקול גדול אם כל העמים יסורו כל איש מעבודת אבותיו ואני ובני ואחי נלך בברית אבותינו לדברי המלך, לא נשמע לסור מעבודתנו ימין או שמאל. מתתיהו הרג את היהודי שהסכים לזבוח על המזבח שהקימו היוונים ופרץ המרד, אבל כיון שמודיעין הייתה באזור הגבעות הנמוכות נמלטו מתתיהו ובניו מזרח. תחילה השתדלו מתתיהו ובניו להתרחק מהפורענות ולאחר שהרס את המזבח אמר: "מי המקנא לאלוקי אבותינו ולדת אלוהינו ילך אחרי. כך אמר ויצא עם בניו למדבר בהשאירו את כל נכסיו בכפר וכן עשו גם אחרים וברחו עם ילדיהם ונשיהם למדבר וישבו במערות וינוסו היערה וישבו שם ויאכלו עשבים כבהמות ויתחבאו כחיות יער".

אז ירדו רבים מבקשי צדק ומשפט אל המדבר לשבת שם הם ובניהם ונשיהם ומקניהם כי רבו הרעות עליהם ויוגד לאנשי המלך ולחיל אשר היו בירושלים בעיר דוד כי ירדו אנשים אשר עברו את מצוות המלך למחבואים במדבר. וירדפו אחריהם רבים ושיגו, ויחנו עליהם ויערכו עליהם מלחמה ביום השבת. ויאמרו להם: "רב לכם, צאו ועשו כדבר המלך וחי". ויאמרו "לא נצא ולא נעשה כדבר המלך לחלל את יום השבת וימהרו לעשות אתם מלחמה ולא ענו עליהם ולא השליכו עליהם אבן ולא חסמו את המחבואים באומרים נמות כולנו בתומנו, עדים

אז ירדו רבים מבקשי צדק ומשפט אל המדבר לשבת שם הם ובניהם ונשיהם ומקניהם כי רבו הרעות עליהם ויוגד לאנשי המלך ולחיל אשר היו בירושלים בעיר דוד כי ירדו אנשים אשר עברו את מצוות המלך למחבואים במדבר. וירדפו אחריהם רבים ושיגו, ויחנו עליהם ויערכו עליהם מלחמה ביום השבת. ויאמרו להם: "רב לכם, צאו ועשו כדבר המלך וחי". ויאמרו "לא נצא ולא נעשה כדבר המלך לחלל את יום השבת וימהרו לעשות אתם מלחמה ולא ענו עליהם ולא השליכו עליהם אבן ולא חסמו את המחבואים באומרים נמות כולנו בתומנו, עדים

הרב מפוניבז' ביאר כי בתחילה הייתה זו שעת השמדה שדינו ייהרג ועל יעבור אפילו על מצווה קלה אבל כשהכריז מתתיהו על המרד והחלה התנגשות במלחמה הותר להילחם מצד דין מלחמה שמוותרת אפילו בשבת.

הקנאת השמן לאכסנאי בפרוטה, חיוב השמירה ותשלום הנזק בזה

אינו קונה שהרי אמרו שם בלוקח שנשתתף במעות עם הטבח שאינו קונה במעות אף שחלק הבהמה נשאר של המוכר. [והקשו מה בין זה לשכירות וכתבו שבמכירה לא חילקו]. ובהערות על המכתבי תורה שם טרח ליישב דשם זה משום שבעצם הטבח מעוניין למכור כל הבהמה וגם הלוקח רוצה בעצם ליקח חלקו בלבד ואין לו ענין להיות שותף עמו, ואילו כאן כונתו להיות בשותפות. [וכ"כ דבר אברהם א שאין לומר בלוקח מקצת מדבר שלם קונה בכסף שמא ימכור אח"כ גם את השאר חלק חלק או שמא מכר כבר את השאר וזהו האחרון ולא טרח ומציל שאין לו בו כלום]. אך למעשה תירץ זה תמוה מאוד שהרי מפורש בהלכות שותפים בחו"מ בסימן קעו שכסף אינו קונה את המטלטלים גם כשהקניה היא לצורך שיהיו שותפים, ולשון השו"ע: כללו של דבר בכל הדרכים שקונה הלוקח באותם הדרכים עצמם קונים השותפין זה מזה הממון המוטל ביניהם להשתתף בו, אלא צריך שיביא כל אחד מעותיו ויטילו מעות שניהם בכיס אחד ויגביהו שניהם הכיס. ע"כ. הרי שגם כשמביא מעות אינו קונה בכסף רק ע"י הגבהה. וכ"כ בשו"ת בית שלמה [חו"מ כא] שממה שהשו"ע סימן קצח לא הביא דין זה שמעות קונות בכה"ג הרי שבזה אין מעות קונות. [ובחוק המלך להגר"ח קרלנשטיין זצ"ל האריך ליישב כתירוצו זה שבזה שותפים קונה כי לא שייך נשרפו אך צ"ע שהרי בשו"ע הנ"ל מפורש שאינו קונה. וכן מפורש בשו"ע או"ח סימן שסט לגבי קניית חלק מן הפת של העירוב בכח מעות שמעות אינם קונות, הרי מפורש שגם בזה לא קנה אף שלא שייך נשרפו חטיף בעלייה ובהכרח שלא חילקו בזה, והרי שם הוא לוקח המעות ותמורת זה יזכה לו אח"כ חלקו בעירוב יחד עם כולם והרי מצד כולם קנו באחד הקנינים ורק נשאר החלק שלו ומה שייך בזה נשרפו חטיף על שעה זו. ובהערות על מכתבי תורה טרח ליישב זה ששם אינו רוצה להיות שותף עם החנוני. וצ"ע שהרי רש"י שם כתב

בראשונים שצריך שהשמן יהא שלו. ובמכתבי תורה להאמרי אמת מגור [סי' יד] עמד בשאלה זו, וכתב ליישב בג' דרכים; הדרך הא' שבדבר מצוה קונה מעות. הדרך הב' שבעשיית שותפות א"צ קנין. הדרך הג' שבשותפות לא שייך נשרפו חטיף בעלייה וכן כאן הם שותפים בשמן. ונבאר ג' הדרכים ומה שיש להעיר בכל אחד. הדרך הא'; בדבר מצוה "א שקונה במעות לבד, מהר"ל, הביאו הרמ"א בחו"מ סימן קצט שקונה יין לקידוש במעות, ולכן קונה אתרוג במעות לבד בלא משיכה ואין שניהם יכולים לחזור בהם [פמ"ג סי' תרנו, רע"א סי' תרמט]. ואמנם בחו"מ סי' קצט העיר הרעק"א שלדעת הרמב"ם בפת לעירובי תחומין אינו קונה במעות אף שהוא מצוה א"כ יכול לומר קים לי ויכול לחזור. וכ"נ בביהגר"א שם. וכן בברכי יוסף [או"ח סי' שס"ט סק"א] כתב שרק כשאין בידו במה לקנות כי אם לתת מעות למוכר אבל בשאר דבר מצוה שיכול לקנות לא הקלו ולפי"ז כאן קשה. ובפרט למה שכתב בנתיב חיים [סי' שסט] שרק בקידוש שהוא כעין דאורייתא הקלו ולא בכל דרבנן לפי זה כאן לא יועיל. הדרך הב'; הנה כוונתו למה שמבואר בחו"מ סימן קעו בשותפין שבאו להשתתף היאך עושים הקנין ושם מבואר נחלקו הראשונים לדעת הרמב"ם והרמב"ן צריך קנין ולדעת מהר"ם א"צ קנין הובא ברמ"א שם, ואמנם שם מבואר הטעם מכיון שכל אחד מקנה לשני הרי הם גמרו בדעתם להקנות זה לזה ולכן א"צ קנין, ולכאורה כאן לא שייך זה שאין הבעל הבית קונה כלום כדי שיגמור בדעתו להקנות בלא קנין. הדרך הג'; כונתו שיש לדון שבמקום שותפות לא קיים התקנה שמעות אינם קונות שהלא כיון שעיקר הטעם שמא יאמר המוכר נשרפו חטיף בעלייה וכאן שהם שותפים הרי המוכר שקיבל המעות יטרח ויציל בשביל עצמו, אך הרעק"א [ב"מ מח] והשער משפט [קצח] הוכיחו מהסוגיא בחולין פג. שגם בזה

בשולחן ערוך [תרע"ז ס"א]: אכסנאי שאין מדליקין עליו בביתו צריך לתת פרוטה לבעל הבית להשתתף עמו בשמן של נר חנוכה. ודנו הרבה בגדר השתתפות בפרוטה האם הוא קנין ובעלות גמורה או שהוא רק שבזה מתייחס ההדלקה גם לאכסנאי, ונפק"מ לכמה דינים כמו שיתבאר. והנה דנו בארוכה האם יש דין שהשמן יהא שלכם או לא, וזה על פי המבואר בראשונים ברמב"ן ריטב"א ר"ן ונימוקי יוסף ורבינו דוד בפסחים וכ"כ התמים דעים לראב"ד סי' קפו ורבינו דוד שם שלכן מברכים להדליק ולא על הדלקת מכיון שצריך להשתתף בפרוטה השמן שלו. ואמנם יש שטענו שכונת הראשונים היא רק כשאנו מדליק בעצמו אבל כשמדליק בעצמו א"צ שיהא לכם אך בלשון רבינו דוד לא משמע כן וכן בלשון הראב"ד שכתב: משום דאי אפשר גם כן אלא בשמן שלו או לאשחתא בפריטי כדאיתא בשבת. הרי משמע שלעולם יקפיד שיהא משלו. [ואמנם בבני הבית המדליקים משום המהדרין המנהג הפשוט שא"צ לזכות בשמן שכיון שהם בכלל ההידור כל זה מונח בהידור שהם מדליקים בשמן של בעל הבית, וגם לפי מה שכתב רעק"א שההידור הוא שהם מכונים שלא לצאת בהדלקת בעל הבית מכל מקום בודאי יוצאים במה שמדליקים בשמן של בעל הבית שבדאי גם לדברי רעק"א לא נשתנה לגמרי כל עיקר צורת המצוה וסו"ס הדלקתם בכלל מהדרין היא שיסודו הוא במה שהם מוסיפים על בעל הבית ונמצא שבכך שהשמן הוא של בעל הבית אין בכך שום חיסרון לקיום מצותם, ודנו גם לפי הסוברים שאורח קונה האוכל, והמחמיר בזה הוא מהמתמיהים]. והמחברים האחרונים דנו היאך מועיל הקנין לקנות השמן בפרוטה הרי אמנם מן התורה מעות קונות אך מדרבנן מעות אינם קונות, והטעם שמא יאמר לו נשרפו חטיף בעליה [חו"מ סי' קצ"ח ס"א] וא"כ האיך קונה כאן השמן בכסף. והקושיא היא לפי מה שנראה

הנין מי שפרע מספיק לקיים נר חנוכה

השתתפות בפרוטה בחיוב נקיין

אירע שעבר ילד עם עגלה על יד הנר חנוכה ונדלקה העגלה וניזוקה ודנו על מי מוטל לשלם, שאם האכסנאי נשתתף בפרוטה אם מוטל גם עליו לשלם אם משתתף ונעשה ממונו מאחר שממונו דלק, [וע"ע קה"י ב"ק סי' ד' בגחלת בתוך בור אם חיובו משום אש או משום בור] ולא שייך לומר שמסר לבעל הבית כשומר שהרי יודע שבעל הבית לא ישמור ואינו מסרה לשומר ופשוט. וגם להסוברים שהחיוב באש אינו על מה שממונו דלק אלא על מעשה ההדלקה יש מקום לחייבו מכח שליחות להדליק שכאן לא שייך לומר אין שליח לדבר עבירה שהרי אדרבה זהו מצוה. וגם הרי בשותף יש שליח לדבר עבירה כמבואר בב"מ [ח.]. שותפין שגנבו חייבין מיגו דזכי [ולתוס' י"ע]. ולכאורה גם לפמ"ש שאין דין להקנות מכל מקום אם למעשה קונה לפי אחד מהטעמים הנ"ל, הרי הוא חייב בזה, [ועי' בשערי זבולון חנוכה סימן מ שהאריך בדין שליחות לנר חנוכה מי חייב בנזקו אבל בשיתוף בפרוטות כיון שנעשה ממש כשותף בודאי שהוא חייב ג"כ מאחר שלא שמרו על זה וחייב בנזקו. כיון שהדליק עבורו ובמזותו הוא חייב ג"כ. וכיון שהוא מקיים בזה המצוה, ובפרט אם הוסיף שמן בשיעור האורח כמבואר במ"ב בשם הב"ח הרי כיון שהוא בעדו והוא שילם על זה ומשתמש בזה הרי הוא חייב לשמרו כי הוא משתמש בזה כמו בעל הבית ולא גרע מבור ששנים משתמשים בו ששניהם חייבים].

יש מקום גדול לדון שכל מה שלהלכה בנר חנוכה חייב אם הזיק וכמו שביאר הרמב"ם מפני שהיה לו לשמור [ונתבאר במאמר הקודם] כל זה רק במדליק על פני רה"ר כלשון המשנה ובזה חייב על נזק שאירע ברה"ר שאף שהרשוהו להוציא לרה"ר עליו לשמור, אבל כשמדליק בתוך חדר מדרגות הרי כיון שזה חלק משימושי השכנים מותר לו להדליק ולהרחיק ולשמור כצורה המקובלת ואם אירע נזק פטור, ובנזקי שכנים נחלקו הראשונים האם יש חובת תשלומים בכל ההרחקות שלא הרחיק כדין הראב"ד פטור והרא"ש מחייב, והובא בשו"ע (חו"מ סי' קנה סל"ג) ב' הדיעות, ובנתיבות המשפט [קנה סק"א] כתב שבתנור חייב שכיון שהוא בביתו ואפשר לו שישמרנו בהרחקה כזו שוב אינו צריך להרחיק יותר משו"ה אם לא שמר והזיק חייב ע"כ. הרי כתב שכל מה שחייב הוא מחמת שהוא בבית ויכול לשמור אבל כאן בחנוכה שאינו יכול לשמור הרי אם הניח באופן רגיל ומקובל ללא רשלנות שוב בכה מוטל על השכנים לשמור על ממונם ובפרט אם גם השכן מדליק שם, ואם נכנס אדם אחר שאינו מהשכנים לבנין הרי השמירה מוטלת עליו וגם אם הקטן נכנס עם העגלה לתוך רשותו פטור שהרי לא גרע משורו שנכנס לרשות המזיק שפטור דתורא ברשותי מאי בעי כמבואר בשו"ע סימן שעח ס"ו. וצ"ע למעשה בזה.

האמת יורה דרכו כמו שנקטו רוב הפוסקים שאין זה ממש דין לכם בשמן ועיקרו הוא כדי שיתייחס לו מעשה ההדלקה ולא הסתפקו חז"ל באמירה אלא שיהא מעשה רציני, [שהלא בהכרח גם כשהשמן שלו אינו מספיק וצריך שגם מעשה ההדלקה יתייחס אליו וזה מכח הדין שיתוף], ולכן גם כשיש בזה דין מי שפרע ג"כ סגי בזה מאחר שקיבל המעות ונתחייב להעמיד המקח סגי בזה, ולכן אף שמעות אינם קונות מכל מקום חייב עצמו להעמיד המקח ויש בכך מי שפרע, וכמו שמצינו לגבי ריבית ביו"ד סימן קעה ובפרק איזהו נשך שפוסקין על הפירות כשיצא השער וביארו התוספות [ב"מ סב:]: שזה משום מי שפרע שנחשב קנין, וביאר התוספות יום טוב [ב"מ פ"ה מ"ז] שדעתם שאין להוציא מידי איסור רבית אלא אם כן שנוכל לומר שהיו קנוים לזה שנתן המעות וברשותה אייקור. וכתב שלשיטת הראב"ד לא מטעם קנין התיירו אלא מטעם שיש ביד החכמים להקל בדבר שמדבריהם ורבית שע"י מקח וממכר מדבריהם הוא, וגם למה שכתב בדעת הראב"ד יש גם לומר כאן שהקלו בדבריהם. ועי' בנתיבות שלום [ריבית הרב גלבך] בפתיחה לסימן קעה שהאריך בזה. ועכ"פ מבואר שלגבי ריבית הקלו חכמים במה שקיבל המעות ועומד במי שפרע וגם שם אינו קנין על חיתים מסוימות אלא בכללות המקח להעמיד לו המקח. ולכן גם כאן סגי במה שנשתתף בפרוטה שלא על שמן מסויים אלא להעמיד לו ההדלקה השמן והפתילות וכל זה ברור.

ויל"ע מה הדין באכסנאי אצל קטן למה שכתב השו"ע בענין נר חנוכה גם דעת היש מי שאומר דבקטן שהגיע לחינוך יכול להדליק ואילו בהלכות מגילה סתם וכתב דלא יצא. וכתב בזכרון שמואל סימן יט שנראה דיש מקום לומר דשאני נר חנוכה ממגילה, דהנה בנר חנוכה יש לומר דאין החיוב דוקא על הבעל הבית שיעשה מעשה הדלקה בעצמו, אלא דהוא חיוב על הבית שיודלק בו ע"י אחד מבני הבית נר חנוכה וכלשון הר"ם, ומצותה שיהיה כל בית ובית מדליק נר אחד, ואולי אפילו על ידי אחד שאינו מבני הבית דהחיוב הוא שיודלק בהבית ואם אחד מדליק אין זה מדין דמוציא אחרים יד"ח, אלא דמ"מ צריך שיהיה המדליק בר חיובא, דאי לא הכי אין על זה שם הדלקת נר חנוכה כלל, ע"כ. ומעתה לפי זה במתאכסן אצל קטן מה דינו, שלכאורה לפי זה דוקא אם עצם הנר והבית הוא של הגדול אז מתקיים במה שהבית מדליק אבל האכסנאי אינו נפטר כשהבית הוא של הקטן, אלא א"כ הגדר שהאכסנאי נעשה כאחד מבני הבית אז כן יוצא, וצ"ע בזה.

שדר עמו בחצר וגם הריטב"א השיג רק מטעם שבזה אין חשש נשרפו חייטין הובא בבית מאיר שם ועכ"פ לא אמרו הסבא שבזה לא שייך לומר נשרפו חייטין כי זה שותפות. וגם הרי כל מה שנתן הוא בעד שהחנוני ישתפו עם בני החצר ובאותו שעה כבר לא שייך נשרפו חייטין. תירוץ נוסף יש שתירצו בזה, על פי מה שכתב הטור והסמ"ע בסימן קצח [סק"ט] שאם המוכר השכיר ללוקח מקום בביתו והלוקח דר שם אף שהמקח מונח בחדר אחר מעות קונות שלא שייך החשש שנשרפו חייטין בעלייה שכיון שהוא דר אצלו יטריח ויציל. אך לדעת הרמב"ם שם משמע שאין סובר כן. וגם בזה יש לדון שלכאורה זה רק במי שאכן שכן דירתו שם ולא בכל מי שמתאכסן ליום אחד אצל חבירו שבזה יהא מעות קונות שלא נאמר בכל מי שמתאכסן שקונה במעות ולא נאמר אלא במי ששכר מקום שם וסתם שכירות ל' יום. ובפרט למה שכתב בשו"ת הרשב"א [א] תקמב הובא במג"א ומ"ב שם] שגם מי שאוכל על שלחן בעל הבית אפילו שוכב בבית בפני עצמו אינו צריך להדליק. אבל מכל מקום צריך להשתתף או שיקנה לו בעל הבית חלק בשמן ופתילות. ע"כ. ובזה שישן במקום אחר ודאי לא שייך לומר ת' זה.

ויש שתירצו שיכול הלוקח לומר שרוצה לקנות במעות ובזה המעות קונות, אמנם כבר נחלקו בזה הפוסקים בסימן קצח להב"י והפרישה והקצות מועיל ולהש"ך לא מהני וכ"כ החזו"א דלא פלוג רבנן. אך גם זה לא יועיל רק אם אומר במפורש ולא בסתמא.

עוד יש להקשות לפי הסוברים שמעות אינם קונות מה"ת כשיטת רש"י [ושיטה זו הובא בפוסקים בסימן תמח במכירת חמץ, וביו"ד סי' שכ במכירת בכורה] א"כ אינו קונה כלל, והיאך ינישב לשיטת רש"י דין זה של השתתפות בפרוטה שהוא דין מוסכם לכל השיטות. ובהכרח לפי זה שאין הכונה שיהיה ממש שלו וגם לדברי הראשונים אין הכונה שזה ממש שלו ורק שבמה שנשתתף עבור השמן מתחייב בעל הבית לייחס עבורו את ההדלקה. וטעם נתינת הפרוטה היא בכדי שיהא מחוייב להעמיד השמן והפתילה לרשות המדליק ולא שבאמת זה נעשה שלו. ואמנם בשו"ת הרשב"א כתב: אבל מכל מקום צריך להשתתף או שיקנה לו בעל הבית חלק בשמן ופתילות. וכתב השעה"צ שמקנה לו חלק בשמן באחד מדרכי הקניה או שנשתתף, הרי משמע שקונה ממש חלק בשמן ופתילות. ובפמ"ג [תרע"ח ג] מדייק בזה שצריך להקנות גם הפתילות ולא רק השמן. וכן רבינו דוד בפסחים כתב שהדלקה בשמן ופתילות של חבירו אינה כלום. וכן משמעות הב"ח שצריך שיהא בממונו.

עיון המכרז

<< המשך מעמ' 4

מרגלא בפומיה דרבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל זיע"א תדיר
'היום הזה עמדנו בהר סיני והאיך אפשר להתפשר לחילה'...

וזדים ביד עוסקי תורתך - נחמדים מפז הגו בפלפולם

ביוצר לשבת של חנוכה, נדבו העם לשוב למחוללם, נאנחים בצום ובכי כולם, נחמדים מפז הגו בפלפולם, ע"כ. ומבואר דבר נפלא דבזמן עת צרה גדולה ובתוך התשובה והבכי והצום, נחמדים מפז הגו בפלפולם, התעסקו בפלפולה של תורה, כי באמת זו היא הסגולה הגדולה ביותר. וזה ענין 'וזדים ביד עוסקי תורתך', וכבר עמד בפמ"ג ריש ס' תע"ר דלא אמר זדים ביד המדקדקים בחוקים ביותר, אלא ביד עוסקי תורתך וששים בפלפולים, על דרך אקב"ו לעסוק בדברי תורה, שנצטוונו לפלפל בה ע"ש בכ"ד. והנה חזינו דגם בזמן צרה לא הניחו מלהתעסק בפלפולה של תורה, וכמ"ש 'הגו בפלפולם', ועי"ז זכו לישועה.

מאי חנוכה דתנו רבנן

<< המשך מעמ' 6

למנין הימים.

וכתב המג"א (סי' תרע"א סק"א) מהלבוש שאחרי שהדליק נר אחד לא יתן לאדם אחר להמשיך להדליק. והביא תשובת מהרש"ל שיכול לעשות כך, ונימק המג"א שדומה לדין שכה"ג אחרי שהתחיל לשחוט יכול לתת לכהן אחר לגמור השחיטה. ובמור וקציעה כתב לחלק ששחיטה זה מצוה אחת וכיון שהכה"ג התחיל אין גמר המצוה מעכב, אך בנ"ח "שאר הנרות להדליקם מתחילתן ע"י אחר אין זה מהמהדרין כיון דכל חדא מצוה וחלק חשוב לעצמו", ומדמה לד' מינים. יעויין שם היטב. ובפשטות פלוגתת המג"א והמור וקציעה - אם נרות המהדרין הם כחלק מההדלקה העיקרית (מג"א) או כמצוה נפרדת (מור"ק). וצ"ע.

ובפרמ"ג [א"א סי' תרע"ב סק"א] דייק מהלבוש שמי שהדליק ביום השני רק נר אחד ולא היה בדעתו לעוד נר ושוב הביאו לו עוד נר שידליקו בברכה, ויל"ע היכן מצינו שמברכים על הידור מצוה, התיינח שתוספת הנר היא מהדרת את עיקר המצוה י"ל שחידש הפמ"ג שיברך כיון שעכשיו למעשה מקיים את עיקר המצוה בהידור אך אם זה הידור נפרד מהיכ"ת לברך. ולהמתבאר יש לעיין טובא אם כשבא לו הנר השני ידליק רק אם הנר הראשון ידלק חצי שעה לפחות דאי נימא שההידור הוא בגוף ההדלקה העיקרית א"כ אם יכבה הנר הראשון תוך חצי שעה לכא' לא הרויח בהדלקת הנר השני הידור בעיקר ההדלקה.

עוד יש לבאר מדוע גם לאחר שמדליק את עיקר המצוה יש ענין להמשיך להדליק את הידור המצוה ודלא כייסוד הגר"ח באתרוגים דשאני הכא דהכל מהדר את עיקר המצוה [ואכתי צ"ע אי בעי להך טעמא].

"תהא השעה הזאת שעת רחמים"

בליל זאת חנוכה בעת רצון בסיום הימים הקדושים של פרסום הנס יעיתיר עליכם מרן הגאב"ד הגאון הגדול רבי מרדכי גרוס שליט"א להיפקד בדבר ישועה ורחמים כל שם ושם עם בקשתו האישית והפרטית.

ניתן להעביר שמות עד השעה 8:00 בלילה בדיוק עבור התורמים לרשת הכוללים במעלות קדושים - לחיזוק ימי שישי שבת בקהילות הקודש.

כמו כן יעיתיר הגאון הגדול רבי פנחס שוב שליט"א בקברי הקדמונים שבגליל להפקד בדבר ישועה ורחמים כל שם ושם עם בקשתו האישית.

זוהי התפילה שתעלה למעלה בעת רצון יחד עם הזכות העצומה להחזיק את מאות עמלי התורה בקהילות הקודש.

ריבי רבבות ירננו בקול

בשם רבבות בני העליה לגיונו של מלך ובשם רבבות אלפי ישראל קהילות הקודש המקדישים שמו באהבה נביע בזאת את תודתנו העמוקה לשלוחי דרבנן המוסרים עצמם למען הציבור הקדוש ואינם חוסכים בכל מאמץ וטרחא אשר פעלו ללא לאות והביאו את השתתפות עיריית בני ברק בכיסוי מעמד ההוד המרכזי בעיר בני ברק

ה"ה הרבנים הגאונים:

רבי מנחם כרמל שליט"א
ורבי יוסף לוריא שליט"א
נציגי סיעת בני תורה בבני ברק

תהי משכורתם שלמה מאדון הכל וברכתו של רבינו הכהן הגדול זיע"א תלווהם בכל מעשי ידיהם

הנהלת בני עליה
והוועדה להצלת עולם התורה

שאלו שרופה באש

מסע חירום בראשות האדמו"ר מסאדיגורה שליט"א לשיקום הריסות שריפת הקלויז של כ"ק מרן האדמו"ר רבי ישראל מרוז'ין זיע"א

י. ויזל

תשתפכנה אבני קודש בראש כל חוצות: משלחת החירום שיצאה בראשות האדמו"ר מסאדיגורה שליט"א להצלת הקלויז קדישא של הס"ק מרוז'ין זיע"א נחרדה לנוכח המראות הקשים אליהם נחשפה עם הגעתם למקום החילול. המקום הקדוש, שהיה במשך קרוב למאתיים שנה מעיין נובע ופועם של תורה וקדושה, בית מדרש שבו עמדו והתפללו דורות של קדושי עליון, צדיקים וחסידים, ניצב כעת כקליפה חרוכה. אל נוכח מראה החילול ריחפה התחושה הנוראה כי קויים בנו הכתוב באו פריצים וחילוהו.

המבנה העתיק, ששוחזר בעמל רב בשליחות כ"ק האדמו"ר מסדיגורא שליט"א בעבודת מומחים שנמשכה כמעט עשור, עמד עתה כאוסף של שרידים מנותצים; שכבות עבות של פיח, ורצפה מכוסה שרידי ספרי קודש שרופים. בית מדרש שהיה ידוע בשל יופיו יוצא הדופן ושבאוורו כמו ריחפה האווירה המקורית מלאת הוד קדומים של תקופת מרן הס"ק מרוז'ין זיע"א – הפך למראה שאי אפשר להתעלם ממנו לנוכח ההרס העצום שגרם הפוגרום המזעזע שיצר האנטישמיות במקום.

את מלאכת הקודש בליקוט שרידי האפר של ספרי הקודש להבאתם לקבורה נטלו על עצמם האדמו"ר עצמו ויחד ראשי המשלחת שהתכופפו ארצה ובידיהם ליקטו ואספו בחרדת קודש את השרידים הקדושים. בכל חופן אפר נמצאו שרידים של ספרים, של שמות קדושים, של דפים שהיו מקור לאור וכעת כבתה אורם. בעינים דומעות אספו המשתתפים שריד לשריד, כאשר נדמה היה כי ידי הזדים הגיעו לכל פינה, ק-ל הביטה דל כבודנו

שח"ו עד היום הזה נהרגים ונטבחים על קדושת ה', וניקיתי דמם לא ניקיתי. לאחר מעמד בקשת המחילה יצאו הנוכחים אל מסע ההלוויה ומעמד הקבורה לשרידי הקודש. בתחושה של אבל ויגון עצום, שאלו שרופה באש - כלשון מהר"ם מרוטנבורג בפיוטו "אֵיכָה נִתְּנָה בָּאֵשׁ אוֹכֵלָה תֹּאֲכַל בָּאֵשׁ בְּשׂוֹר וְלֹא נָכוֹן זָרִים בְּגֻחֲלִיךָ". האפר שנאסף הועבר בזריזות, נארו ונקבר בכבוד הראוי לספרי קודש, כאשר דמעות זולגות מעיני הנוכחים לנוכח ביזיון התורה הקדושה בידי רשעים ארורים.

עם סיום המסע הכריז על הקמת קרן חירום להצלת הקלויז, והתקבלה החלטה להתחיל מיידית בתכנון לשיקום יסודי של המקום, ולהשיב את בית המדרש למעמדו המקורי. אם שונאי ישראל ביקשו לשרוף באש השנאה את הקלויז קדישא ולנתק את רצף המסורת, הרי שאנו נשיב באש אהבה יחד נשקם ונבנה לה' אלוקי ישראל, עד שישבו המקום לעמוד על תפארתו כבתחילה.

לאחר ליקוט האפר יצאו כולם אל ציונו הקדוש של מרן הס"ק מרוז'ין זיע"א. שם, בחרדת קודש ערך האדמו"ר מעמד בקשת מחילה על שלא עלה בידנו למנוע את חילול הקודש, עין לא נותרה יבשה לשמע דברי הכיבושין של האדמו"ר שליט"א בשיח קודשו במקום, כאשר עורר על שנאת עשיו ליעקב עוד מקדמת דנא ועד היום הזה ומסיני ירדה שנהא לאומות העולם, שנאת גויי אירופה אולי לבשה פנים חדשות אבל בפנימיות לבבם הם שונאים ישראל כאבותיהם, ואם היה ביכולתם הרי

ככלות השנה להסתלקותו: מעמדי סיום הש"ס נערכו על ידי כלל תלמידי ישיבת פוניבז'

ברוב פאר והדר נערכו השבוע מעמדות מיוחדים מטעם מפעל הש"ס לעילוי נשמתו הטהורה של רבינו הגדול מרנא הגר"א הכהן זצלה"ה על ידי כלל התלמידים בהיכל ישיבתו הק' פוניבז'. המעמדו נערכו סביב שולחנות ערוכים כיהא וכראוי לגומרה של תורה, ובמהלכם נשא דברי זיכרון ראשי ורבני הישיבה הק' שליט"א בהמשך ההליכה בדרכו הטהורה.

ישיבת 'בית מאיר': עצרת זיכרון והתעוררות ככלות השנה לפטירתו של הגאון הגדול רבי זאב שפירא זצוק"ל

מעמד זיכרון והתעוררות התקיים השבוע בהיכל ישיבת בית מאיר בהשתתפות המוני בני הישיבה"ק, ובראשות ראשי ורבני הישיבה שליט"א.

צילום: יצחק ורדי

כי הנה המלכים נועדו: ביקור מיוחד של ראש ישיבת בית מדרש גבוה לייקווד שליט"א בהיכל ישיבת נר ישראל בבולטימור

לאחר הביקור הממושך יצא ראש ישיבת בית מדרש גבוה לייקווד שליט"א לעבר היכל הישיבה שם מסר שיעור מיוחד בסוגיא הנלמדת ועורר בדברי חיזוק בענייני השעה והזמן.

ביקור חיזוק מיוחד התקיים בימים האחרונים, במהלכו הגיע ראש ישיבת בית מדרש גבוה לייקווד הגאון הגדול רבי מלכיאל קוטלר שליט"א למעונו של ראש ישיבת "נר ישראל" בבולטימור הגאון הגדול רבי אהרון פלדמן שליט"א.

ראשי גולת אריאל שליט"א נועדו לפרק זמן ממושך ודנו בענייני השעה הנוגעים לעולם התורה וציבור היראים שבגולה.

"קדו ליקו נרות בחצרות קדש"

מרנן ורבנן גדולי ישראל שליט"א
בהדלקת נרות חנוכה

מרנן הגאב"ד הגר"מ גרוס שליט"א

מרנן עמוד ההוראה שליט"א

הגאון האדיר רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א

הגאון האדיר רבי משה שטרנבוך שליט"א

הגאון הגדול רבי אליעזר הלוי דיער שליט"א

זקן ראשי הישיבות הספרדים ומנהיג יהדות ספרד
הגאון האדיר רבי משה צדקה שליט"א

הגאון הגדול רבי מלכיאל קוטלר שליט"א ראש ישיבת בית מדרש גבוה לייקוד

ראש הישיבה דגורא הגאון הגדול רבי משה שמידע שליט"א

שומעים את הגלינג?

זה מחגיגת המתנות ברקורד!

מכיל צמר

קונים

סריג מתנה!

ומקבלים

חליפת גבר

קונים

מכנס מתנה!

ומקבלים

עניבה

קונים

עניבה מתנה!

ומקבלים

סריג / קרדיגן

קונים

צעיף מתנה!

ומקבלים

RECORD
MENSWEAR

בני ברק
רבי עקיבא 108

ירושלים
עזר יולדות 3, גאולה

טל' רב קווי
077-4060090

מודיעין עילית
נתיבות המשפט 38

בית שמש
שד' האמוראים 65